

Книга-календар
Харків

2020

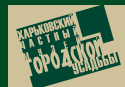
ВИДАТНІ ЗЕМЛЯКИ:

Є.О. Васильєв і його сучасники

2 • 0 • 2 • 0

	СІЧЕНЬ ЯНВАРЬ JANUARY	ЛЮТИЙ ФЕВРАЛЬ FEBRUARY	БЕРЕЗЕНЬ МАРТ MARCH	КВИТЕНЬ АПРЕЛЬ APRIL	
Пн	6 13 20 27	3 10 17 24	2 9 16 23 30	6 13 20 27	Mo
Вт	7 14 21 28	4 11 18 25	3 10 17 24 31	7 14 21 28	Tu
Ср	1 8 15 22 29	5 12 19 26	4 11 18 25	1 8 15 22 29	We
Чт	2 9 16 23 30	6 13 20 27	5 12 19 26	2 9 16 23 30	Th
Пт	3 10 17 24 31	7 14 21 28	6 13 20 27	3 10 17 24	Fr
Сб	4 11 18 25	1 8 15 22 29	7 14 21 28	4 11 18 25	Sa
Нд	5 12 19 26	2 9 16 23	1 8 15 22 29	5 12 19 26	Su
	ТРАВЕНЬ МАЙ MAY	ЧЕРВЕНЬ ИЮНЬ JUNE	ЛИПЕНЬ ИЮЛЬ JULY	СЕРПЕНЬ АВГУСТ AUGUST	
Пн	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24 31	Mo
Вт	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	Tu
Ср	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	We
Чт	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	Th
Пт	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	Fr
Сб	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	Sa
Нд	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	Su
	ВЕРЕСЕНЬ СЕНТЯБРЬ SEPTEMBER	ЖОВТЕНЬ ОКТАБРЬ OCTOBER	ЛИСТОПАД НОЯБРЬ NOVEMBER	ГРУДЕНЬ ДЕКАБРЬ DECEMBER	
Пн	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	Mo
Вт	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	Tu
Ср	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	We
Чт	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	Th
Пт	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	Fr
Сб	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	Sa
Нд	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	Su

Упорядники:

ВИДАТНІ ЗЕМЛЯКИ: Є.О. Васильєв і його сучасники

Євген Олексійович Васильєв

Народився в Петербурзі в родині обер-офіцера в 1774 році. Про батьків в даний час нічого невідомо. Освіту здобув у Гірському корпусі, де з 1786 до 1797 рр. навчався математики, фізики, хімії, маркшейдерському та пробірному мистецтву. У Джакомо Кваренгі навчався теорії та практики цивільної архітектури. Практичний досвід архітектора Євген Васильєв здобув у не менш відомого майстра — Антоніо Порто.

Проходження навчання у Кваренгі було підтверджено атестатом із підписом архітектора. Другий атестат був виданий екзаменатором і академіком архітектури Андрієм Никифоровичем Вороніхіним, який перевіряв знання Васильєва в архітектурі й визнав, що він володіє і теоретичними, і практичними знаннями з цього предмету.

Після закінчення навчання Євген Васильєв був призначений 17 серпня 1796 року в Санкт-Петербурзький магістрат у чині губерньського реєстратора. Йому довелося багато працювати над упорядкуванням домоволодінь у столиці. За три роки служіння він зробив планів і креслень дворових місць більше, ніж за все подальше життя.

З 23 квітня 1800 року Васильєва переведено в Комісію за постачання резиденції припасами в чині колезького реєстратора. Не прослуживши і року, він потрапив у немильність імператора Павла I і за його указом від 23 січня 1801 року був призначений у Богодухівський повітовий суд Слобідсько-Української губернії в чині губерньсько-

го секретаря. Проте виїхати зі столиці він не встиг, а імператор був невдовзі задушений змовниками.

Практично всім, хто незаслужено постраждав від гніву Павла I, щедро віддячив його наступник і син імператор Олександр I. Васильєв 26 квітня 1802 року був переведений у титулярні радники і зарахований до Кабінету Його Імператорської Величності. Про діяльність митця в цей час нічого невідомо.

21 листопада 1803 року дійсний камергер Микола Миколайович Новосильцев, будучи почителем Санкт-Петербурзького та Харківського навчальних округів, склав до міністра народної освіти Петра Васильовича Завадовського подання, щоб титулярний радник Євген Васильєв був призначений в Імператорський Харківський університет ад'юнктом цивільної архітектури. 24 листопада 1803 року Завадовський відправив лист до керуючого Кабінетом Дмитра Олександровича Гур'єва з проханням звільнити Васильєва з посади, що і було виконано.

З казначейства йому було асигновано річне жалування 800 карбованців і третину його Васильєв отримав ще в Петербурзі авансом, а на переїзд до Харкова йому було виділено 150 руб. Гроші він отримав 14 грудня 1803 року після чого архітектор залишив Петербург. Узимку він міг доїхати до Харкова за 3–4 тижні.

У 1804–1805 роках Євген Васильєв проживав у Харкові на квартирі у Василя Каразіна та працював над складанням плану університетських будівель. План був пред-

ставлений 30 жовтня 1805 року в Петербурзі міністру народної освіти почителем Харківського навчального округу Северином Йосиповичем Потоцьким. Попечитель визнав його дуже красивим і таким, що доводив знання в архітектурі та обдарування Євгена Васильєва, а за працю з його складання архітектор отримав подяку.

У той же час Васильєв як архітектор Харківського навчального округу склав два плани Харківської губерньської гімназії, проекти Курської та Воронежської губерньських гімназій.

З 1804 до 1812 року Васильєв перебував на посаді архітектора університету. Крім цього, з 1804 року йому довелося викладати математику в підготовчому класі, оскільки зарубіжні професори не знали російської мови, а багато вихованців не зовсім добре знали іноземні. До того ж Євген Васильєв з 1805 до 1810 року і з 1819 до 1823 року був синдиком університету.

12 січня 1812 року Євген Васильєв отримав чин надвірного радника і протягом наступних років, крім роботи в Харкові, спостерігав за зведенням навчальних будівель у Воронежі, Курську, Суджі та в декількох містах Херсонської губернії. Після закінчення Наполеонівських воєн йому довелося знову взятися за складання плану університету, який він закінчив у 1816 році, і попочитель відправив його на затвердження до Міністерства народної освіти. План був затверджений 8 січня 1819 року, і в подальшому Васильєву довелося найбільше часу приділяти нагляду за зведенням нових універси-

тетських будівель. І ця робота підтверджує його працелюбність, чесність у своїй справі адже тільки в 1820 році на закупівлі лісу і будівництві університетського флігеля він заощадив казни 9500 карбованців.

У 1810 році Харківська міська дума вирішила почати забудову кварталів на місці колишнього острогу, соляних магазинів і порохового льоху, обмежених вулицями Мала Сумська і Велика Німецька з прокладанням нової вулиці Чернишевської і Сердюківського провулку. Частина дворових місць ще раніше була віддана іноземним ремісникам, а вільні місця викупили по 60 копійок за квадратну сажень професор Ризький, губернський землемір Чернишов та надвірний радник Еллі. У 1814 році останні чотири дворові місця були продані титулярному раднику Косовському і надвірному раднику Васильєву.

2 вересня 1816 року Євген Олексійович Васильєв на раді Імператорського Харківського університету на знак поваги до його

довготривалої служби був удостоєний звання екстраординарного професора і отримав більшість голосів (12 куль проти 2) від членів ради. Однак від попечителя не було затвердження цього звання. Новий попечитель Харківського навчального округу Захар Якович Корнєєв звернувся до міністра народної освіти 29 червня 1817 року з відповідним проханням і 31 липня того ж року Васильєв був затверджений у званні професора з річною платнею 1200 карбованців і 500 карбованців квартирних грошей.

З 1816 року Євген Васильєв приступив до будівництва власного будинку, який виходив фасадами на вулицю Мала Сумська і безіменний провулок. На цьому ж дворовому місці були побудовані служби та будинки для дворових людей, яких Васильєв став купувати ще в 1809 році, тобто до 1820 року в нього було 15 душ кріпаків.

27 листопада 1817 року Євген Васильєв отримав чин колезького радника, а 24 ли-

стопада 1819 року чин статського радника.

12 вересня 1832 року Васильєв захворів і не був присутній при огляді імператором Миколою I університетських будівель. За виявлені порушення в бібліотеці університету відставлений від служби з 10 жовтня 1832 року.

12 січня 1833 року Євген Олексійович Васильєв на смертному одрі тремтячою рукою підписав свій останній лист міністру народної освіти князю Карлу Андрійовичу Лівену, дивуючись зі своєї відставки, небажання призначити йому пенсію відповідно до бездоганної служби більше 45 років і служби в університеті протягом 29 років, а також відмови йому в званні заслуженого професора. Усі ці відмови прирікали його і родину на тяжке становище.

28 січня 1833 року Євген Олексійович Васильєв помер. Його ховали на Каплуновському миському цвинтарі за зібрані пожертви від громади і з належними почесностями.

Андрій Парамонов

Учасники підготовки виставки «Видатні землі»: архітектор Є.О. Васильєв»

На презентації проекту в KHARKIV TODAY з Філіпом Диканем

Так розпочалась робота над книгою-календарем про Є.О. Васильєва та його сучасників

Приїзд Євгена Васильєва в Харків

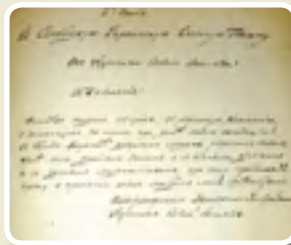
21 листопада 1803 року попечитель Харківського навчального округу Микола Новосильцев склав подання до міністра народної освіти Петра Завадовського на призначення титулярного радника Євгена Васильєва в Імператорський Харківський університет ад'юнктом цивільної архітектури. 27 листопада 1803 року митця призначено на цю посаду. Гроші на проїзд до Харкова йому були видані 14 грудня 1803 р. після чого Євген Васильєв залишив Петербург. Зимовим шляхом він міг доїхати до Харкова за три тижні. У лютому 1804 році архітектор приступив до складання проекту університетських корпусів, а потім — до проєктів будівель цивільної та храмової архітектури. Внаслідок цього Харків почав перетворюватися зі слободи в близьке до столиць місто.

Майже 22 роки був відсутній у Харкові Роман Цебриков, і ось як він описав свій приїзд в 1813 році: «Въехавши в город, увидел в нем большую перемену в строениях; меня немало удивило множество каменных домов, где прежде стояли одни только деревянные. Уже не представилось взорам моим ни одной деревянной церкви, коих было еще пять, когда в последний раз с моею родиною расстался. Так-то многое переменялось в наружном виде сего города чрез двадцать два года».

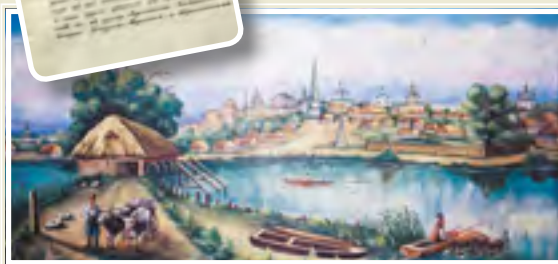
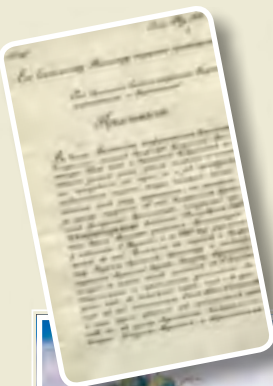
Ще більш яскраво діяльність Васильєва в Харкові характеризує його сучасник Тимофій Селіванов: «Все, что в Харькове до 1832 года построено лучшее, начиная от дворянского собрания, университетских зданий и соборной колокольни до купеческих и порядочных домов, есть его, Васильева, произведение».

Оголошення до ревізійкої казки 1811 р., складене Є. Васильєвим

Подання Є. Васильєва на посаду архітектора в Імператорський Харківський університет від попечителя М.М. Новосильцева 21 листопада 1803 року

1	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
30	ПОНЕДИЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
31	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
1	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
2	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
3	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
4	СУБОТА СУБОТА SATURDAY
5	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

1 січня — Новий рік

СІЧЕНЬ '20	
Пн	6 13 20 27
Вт	7 14 21 28
Ср	1 8 15 22 29
Чт	2 9 16 23 30
Пт	3 10 17 24 31
Сб	4 11 18 25
Нд	5 12 19 26

Ковтун В.І., Білокам'яний Дмитрій, п. о., 60 x 80 см, 2019

Є.О. Васильєв є автором багатьох культових споруд Харкова та Харківської губернії. Серед документально підтверджених об'єктів:

- Дмитрівська церква в Харкові (1807);
- Миколаївська церква в селі Григорівка (1821);
- розширення Мироносицької церкви в Харкові (1819);
- церква Різдва Богородиці в Черкаських Тишках (1830);
- Покровська церква в селі Куньє Ізюмського повіту (1822);
- дзвіниця Успенського собору з храмом Олександра Невського в Харкові (1821–1844; закінчував будівництво А.А. Тон);

– духовне училище в Харкові (1817–1825).

Під керівництвом Є.О. Васильєва та за його проектом побудовано новий колонний університетський корпус, в якому було розміщено університетську домову церкву в ім'я пресвятого Антонія Великого (1823–1831).

Також під його керівництвом на території Покровського монастиря було побудовано архієрейський дім, а мін. Покровським собором та дзвіницею — трапезну (1820–1826).

Перше енциклопедичне видання, присвячене православ'ю на Слобожанщині, 2009, (керівник проекту — В. Петровський, ред. О. Калпін)

2	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
6	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
7	ВІТРОРОК ВТОРНИК TUESDAY
8	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
9	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
10	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
11	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
12	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

7 січня —
Різдво Христове
(православне)

СІЧЕНЬ '20	
Пн	6 13 20 27
Вт	7 14 21 28
Ср	1 8 15 22 29
Чт	2 9 16 23 30
Пт	3 10 17 24 31
Сб	4 11 18 25
Нд	5 12 19 26

Будинок архітектора Васильєва (вул. Гоголя, 2)

Через рік після того, як Євген Васильєв приїхав до Харкова як архітектор університету, йому, як і іншим університетським викладачам, виділили землю для зведення власного будинку неподалік від провіантських складів. Будівництво тривало три роки, і в 1808 році родина архітектора в'їхала в доволі скромний одноповерховий дерев'яний будинок на кам'яному фундаменті зі службами.

До 1820 року, будучи вже відомою у Харкові, а значить, і доволі заможною людиною, Євген Васильєв на тому ж самому місці буде новий будинок — тепер уже повністю кам'яний, великий і просторий, як і раніше одноповерховий, але з мезоніном.

Архітектор проектував його для своєї родини з любов'ю: будинок був не тільки вишуканим, красивим, просторим, але й оригінальним. Це була перша в Харкові будівля з центральним опаленням, спроектував його сам Васильєв.

Будинок архітектора Є. Васильєва (вул. Гоголя, 2).
Сучасний стан. Фото В. Горбоносова

Андрій Андрійович Тон (19 (30).01 1800–1858)

Андрій Андрійович Тон — змінив Євгена Васильєва на посаді архітектора університету, перший харківський міський архітектор (1837–1845 рр.). Майстер класицизму і церковних будівель.

Народився в сім'ї петербурзького ювеліра німецького походження; двоє старших братів були відомими архітекторами. З 1809 до 1821 року Андрій Тон навчався в Петербурзькій Академії мистецтв. Після її закінчення працював у Петербурзі в залізничному відомстві і відомстві військових поселень; вступив у мадонську ложу «Орел російський»; у 1825 році прийняв російське підданство.

У 1829 році Андрій Тон переїхав до Харкова — його запросили працювати в Харківський університет. Він присвятив йому понад 20 років, аж до відставки в 1851 році: спочатку був ад'юнктом, з 1837 року — викладачем, а з 1839-го — екстраординарним професором. У 1833 році саме Андрій Тон змінив Євгена Васильєва на посаді архітектора університету і продовжив його справу: зробив серію прибудов до північного флігеля університету для клінік, звів будівлю університетської друкарні, кам'яний манеж, анатомічний театр і обсерваторію, реконструював університетську церкву.

Продовжуючи справу Євгена Васильєва, він завершував зведення найбільш відомої будівлі свого попередника — дзвіницю Успенського собору.

Саме Тон після смерті Васильєва добував другий поверх особняка на вул. Гоголя, 2. Пізніше в ньому був будинок пастора і класи лютеранської школи.

За проектами А.А. Тона і під його керівництвом побудовано Драматичний театр на вул. Сумській, 9; будинки по Кооперативній, 24 і 26, по Московському проспекту, 36 і 44, вул. Полтавський Шлях, 15, вул. Благовіщенській, 26; Усіківненську і Троїцьку церкви; будівлю Духовної семінарії на Семінарській вулиці; будинок ігумені Хорошівського монастиря тощо.

3	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
13	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
14	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
15	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
16	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
17	П'ЯТИЦЯ П'ЯТИЦЯ FRIDAY
18	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
19	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЄ SUNDAY

СІЧЕНЬ '20

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	31
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

22 січня — День Соборності України

Александровская колокольня — символ Харькова

Одним из символов Харькова, вне всякого сомнения, считается Александровская колокольня Успенского городского собора. С момента окончания постройки в 1845 году она изображена на многочисленных фотографиях и открытках, гравюрах и полотнах художников. С какой бы стороны к центру города ни приближался бы путник, велосипедист или автомобилист — все обязательно видят главную доминанту Старого города. Она — преемница колокольни, которая была частью оборонительных сооружений крепости, а когда наступил мир, её сменили на красивую и стройную, с десятком колоколов. И 1000-пудовый набатный исполин в праздники собирал прихожан на службы в храмы, возвещал о скорбных и радостных событиях.

Возвышаясь над Университетской горкой, бывшей цитаделью, Александровская колокольня притягивает взоры туристов и горожан. Нам приятно слышать бой её курантов, отбивающих каждый час. Слыша их, каждый из нас гордится этой постройкой. Подходя ближе и поднимая вверх голову, мы каждый раз удивляемся стройности и спокойствию архитектурных деталей нашей красавицы, нашей харьковской невесты. И там, на самом вершине, на восьмидесятиметровой высоте сверкает глава с крестом Параскевы Пятницы, благодаря которому Харьков осенен благословением Господним. Так было 175 лет назад, и так будет вечно!

Александровская
колокольня.
Фото
В. Горбоносова

Открытка
из архива
В. Завершинского

4	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
20	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
21	ВІТРОК ВТОРНИК TUESDAY
22	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
23	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
24	П'ЯТНИЦА FRIDAY
25	СУБОТА SATURDAY
26	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

СІЧЕНЬ '20	
Пн	6 13 20 27
Вт	7 14 21 28
Ср	1 8 15 22 29
Чт	2 9 16 23 30
Пт	3 10 17 24 31
Сб	4 11 18 25
Нд	5 12 19 26

Імператорський Харківський університет. Фото з альбому до 100-річчя (1805–1905) Харківського університету / за ред. проф. Д.І. Багалія; фотограф О.М. Іваніцький. Харків, 1905

29 січня 2020 року виповнюється 215 років Харківському Імператорському університету

Стверджувальна грамота про заснування у Харкові університету була підписана імператором Олександром I 5 (17) листопада 1804 р. Урочисте відкриття відбулося 17 (29) січня 1805 р. Імператорський Харківський Університет мав чотири факультети. Його ініціатором та засновником був відомий громадський діяч і просвітитель Василь Назарович Каразін, ім'я якого було присвоєно університету в 1999 році. Університет стояв біля витоків усієї вищої освіти Харківщини, дав початок розвитку всього регіону, становленню Харкова як потужного промислового, наукового, культурного центру.

З Харківським університетом пов'язані імена всесвітньо відомих учених, науковців та просвітильників. Це Петро Гулак-Артемівський, Олександр Ляпунов,

Микола Костомаров, Микола Барабашов, Микола Бенетов, Дмитро Багалій та багато інших. У Каразінському навчалися та працювали три лауреати Нобелівської премії: біолог Ілля Мечников, економіст Семен (саймон) Кузнець, фізик Лев Ландау.

Імена вихованців університету увічнені в географічних назвах, назвах космічних об'єктів, рослин і мінералів, законів і формул. Багато вулиць міста названо на честь професорів, науковців, вихованців університету.

З університетом пов'язане видання перших вітчизняних газет і часописів, створення перших наукових товариств.

Університет має давні традиції міжнародного співробітництва, є учасником освітніх та професійних асоціацій, що свідчить про визнання світовою науковою спільнотою вагомої ролі університету у сфері підготовки висококваліфікованих фахівців для різних галузей, а також посідає високі позиції у національних та міжнародних рейтингах вишів.

5	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
27	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
28	ВІВТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
29	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
30	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
31	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
1	СУБОТА СУБОТА SATURDAY
2	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ЛЮТИЙ '20

Пн	3	10	17	24	
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Нд	2	9	16	23	

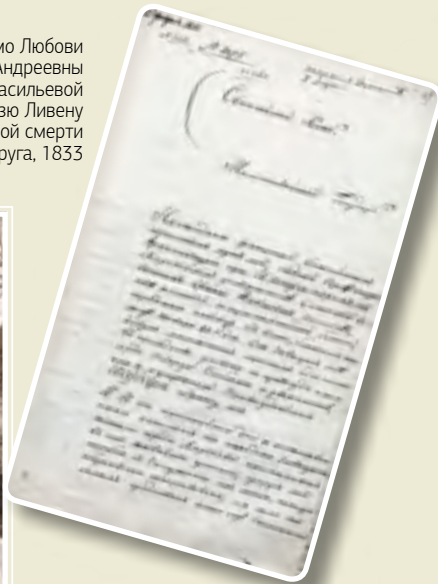

Надгробный памятник на городском Каплуновском кладбище. Фото С. Таранушенко, 1930

Склеп на городском Каплуновском кладбище. Фото С. Таранушенко, 1930

Письмо Любови Андреевны Васильевой князю Ливену с датой смерти супруга, 1833

Смерть Евгения Васильева

12 сентября 1832 года император Николай I осматривал Императорский Харьковский университет. Среди прочего попечитель Харьковского учебного округа Филатьев показал и новый библиотечный зал, который не был в употреблении, так как в стене была трещина, якобы грозящая обрушением. Император потребовал уволить профессора архитектуры Евгения Васильева в отставку с возмещением убытков. Евгений Алексеевич Васильев на предсмертном одре 12 января 1833 года составил записку, в которой указал причины появления трещины и отсутствие своей вины, однако следствие по этому вопросу будет проведено уже после его смерти. Зодчий, который

приблизил Харьков к столичной архитектуре, умер 28 января 1833 года, так и не дождавшись оправдания. У семьи даже не было средств на похороны, однако десятки горожан и друзей Евгения Васильева, для которых он проектировал и строил храмы, дома и дворцы, собрали пожертвования, и он был похоронен с должными почестями на Каплуновском городском кладбище недалеко от могилы первого ректора университета Ивана Степановича Рижского.

Вдова Любовь Андреевна Васильева просила о недопущении несправедливости, и по монаршей милости 2 января 1834 года ей была назначена пенсия в размере годового жалованья супруга и дополнительно ей и сыну по 300 рублей в год.

6	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
3	ПОНЕДЕЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
4	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
5	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
6	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
7	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
8	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
9	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ЛЮТИЙ '20

Пн	3	10	17	24	
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Нд	2	9	16	23	

В.Н. Каразін
із дружиною

Пам'ятник
В.Н. Каразіну
в Харкові

Василь Назарович Каразін (1773–1842)

Народився 30 січня (10 лютого) 1773 року в селі Кручик Богодухівського повіту Харківської губернії. Вчений просвітник, громадський діяч, найосвіченіша людина Росії свого часу. Був ініціатором створення Міністерства народної освіти, засновником Філотехнічного товариства в Слобідсько-Українській губернії.

Як писала харківська ліберальна газета «Утро», Каразін був особистістю суперечливою, тому ще і не сказано про нього, як про громадського діяча, останнього слова. Але, безумовно, він був ворогом деспотизму і свавілля. Газета відзначала, що з глибокою повагою до Каразіна, як до пристрасного поборника громадської діяльності і просвітництва, ставився, наприклад, професор Д.І. Багалій, який дав йому таку

характеристику: «то была беспокойная, бурная натура, человек, обладавший огромным запасом жизненной энергии, не могший сосредоточиться на чем-нибудь одним и переходивший постоянно от одного увлечения к другому». Позитивно оцінював Каразіна і Герцен: «Неумомимая деятельность Каразина и глубокое, научное образование его были паразитическими: он был астроном и химик, агроном, статистик...».

Саме завдяки ініціативі та наполегливості В.Н. Каразіна 17 січня 1805 року був відкритий у Харкові університет, що позначилося на подальшому розвитку міста як культурного, наукового та освітнього центру. «Счастием сим, сверх всякого чаяния, Украина ему единственно обязана», — писала газета «Южный край».

У 1907 році в Харкові було встановлено пам'ятник Каразіну, який зараз знаходиться біля головного корпусу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

7	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
10	ПОНЕДИЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
11	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
12	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
13	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
14	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
15	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
16	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ЛЮТИЙ '20				
Пн	3	10	17	24
Вт	4	11	18	25
Ср	5	12	19	26
Чт	6	13	20	27
Пт	7	14	21	28
Сб	1	8	15	22
Нд	2	9	16	23

Университетский сад

Один из старейших парков г. Харькова — сад им. Т.Г. Шевченко, назывался ранее Университетским садом. Земли будущего Университетского сада с 1713 года принадлежали харьковскому полковнику Прокопию Куликовскому. Именно Куликовские стали первыми использовать эти земли под сад и сельское хозяйство. После смерти Куликовского часть земель его родственники продали полковнику Лаврентию Ивановичу Шидловскому, после которого землями владел его сын Роман и, наконец, внук — статский советник Григорий Романович Шидловский. Это была своего рода загородная усадьба с садом. В 1792 году имение Шидловских за долги перешло в опеку Дмитрия Кантемира. В 1804 году опека приняла решение продать его с публичного торга. Купил его адъютант Императорского Харьковского университета Евгений Алексеевич Васильев за 2000 рублей для устройства на нем Университетского сада и строительства новых университетских зданий.

В 1805 году садовник Цетлер создал доминанту сада — липовую аллею, которую в 1806 году дополнили новыми растениями, пересаженными с Холодной Горы. В том же году на территории будущего сада высадили 10 000 саженцев деревьев, доставленных из лесных дач Куряжа, Песочина и Хорошево. К 1808 году привезли более 1000 саженцев редких видов деревьев и кустарников. Чуть позднее здесь устроили террасы для ландшафтного парка в английском стиле, розарий, оранжерею и четыре беседки. Особая прелесть парка была в том, что в нем могло найтись место для каждого горожанина: от широких дорожек для гуляния, изысканных беседок для танцев и чаепития до темных уединенных мест, где юные франты признавались в любви своим барышням.

К столетию основания Императорского Харьковского университета, в 1907 году в саду был установлен памятник В.Н. Каразину. В 1935 году памятник перенесли ближе к новому зданию университета, а на его месте установили памятник Т. Шевченко, который

План университетского сада 1830 г., автор Е.А. Васильев

Свидетели эпох

до сегодняшнего дня считается лучшим памятником Кобзарю во всем мире (скульптор М. Манизер, архитектор И. Лангбард). В 1938 году Университетский сад был переименован в сад им. Т.Г. Шевченко. В 1955-м парк украсила широкая каскадная лестница, в 1960-е были построены ресторан «Кристалл», киноконцертный зал «Украина», а на центральной аллее появился цветомузыкальный фонтан. Одним из самых привлекательных мест бывшего Университетского сада является зоопарк, открытый в 1896 году по предложению профессора университета А.Ф. Брандта.

В 2019 году сад Шевченко открыт после современной реконструкции.

8	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
17	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
18	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
19	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
20	П'ЯТНИЦА ПЯТНИЦА FRIDAY
21	СУБОТА СУБОТА SATURDAY
22	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІННЯ SUNDAY
23	

ЛЮТИЙ '20

Пн	3	10	17	24	
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Нд	2	9	16	23	

Будівля Свято-Дмитрівської церкви (Полтавський Шлях, 44)

Один із перших кам'яних храмів на Харківщині. Спроектований Є. Васильєвим і П. Ярославським та споруджений у 1805–1808 роках на місці згорілої у 1804 році дерев'яної церкви. Однопрестольна будівля була зведена у популярному для того часу стилі ампір з напівокруглим куполом і прибудованою до храму високою гострою дзвіницею. Проєктувався храм невеликим, бо приписаний до нього прихід не був численним.

У XIX ст. храм двічі реконструювався: у 1841–1842 рр. (прибудовані два бокові вівтарі, що дозволило розміщувати до 800 чоловік, та дзвіницю у псевдовізантійському стилі) та у 1888–1896 рр. (розширено центральний неф, перебудовані бічні приділи, у результаті чого храм став вмщувати понад 2100 вірян, а також дзвіницю). Через здійснені реконструкції храм утратив свій первісний вигляд.

1929 році храм закрито, а будівля передана ДТСААФу. У 1935 році знищено куполи разом із банями і верхніми ярусами дзвіниці, переплановано внутрішній простір. Після Другої світової війни у будівлі розмістився кінотеатр «Спорт».

1993 року будівля передана у користування громаді УАПЦ, яка на цей час здійснює реконструкцію: відбудовано купол, внутрішнє планування приведене у відповідність до потреб проведення служб.

План будівлі Свято-Дмитрівської церкви, спроектованої Є. Васильєвим (до реконструкції 1841–1842 рр.)

Свято-Дмитрівська церква після перебудови. Фото поч. XX ст. Автор невідомий

Сучасний стан церкви, фото В. Горбоносова, 2019

9

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

24

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

25

ВІТРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

26

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

27

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

28

П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

29

СУБОТА
СУБОТА
SATURDAY

1

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

БЕРЕЗЕНЬ '20

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	31
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Нд	1	8	15	22	29

Ольга Сократовна Васильева

Старший сын Евгения Васильева — Сократ Евгеньевич Васильев родился в Петербурге в 1795 году, окончил Слободско-Украинскую гимназию и медицинский факультет Императорского Харьковского университета. Служил уездным врачом в г. Камышин Саратовской губернии и за свои успехи в борьбе с холерой был награжден бриллиантовыми перстнями, золотыми часами и орденами. От супруги Анны Кирилловны Казачковской у него родилось 13 детей, правда, не все выжили.

15 марта 1833 года в уездном городе Камышине в семье Васильевых родилась старшая дочь Ольга. В основном она получала домашнее образование: музыка, рукоделие, французский язык, хотя некоторое время училась в Саратовском пансионе пастора Конради. В 1852 году Ольга Васильева познакомилась с русским философом, литературным критиком и писателем Николаем Гавриловичем Чернышевским. Венчание влюбленных произошло 29 апреля 1853 года в Саратове. В их семье родилось трое сыновей: Александр, Виктор и Михаил.

Чернышевский посвятил своей супруге три дневника, а также романы «Что делать?» и «Пролог», а из Сибири написал 300 писем. Умерла Ольга Сократовна Чернышевская 11 июля 1918 года и с почетом была похоронена как жена великого революционера.

Ольга Сократовна Васильева,
фото 1850-х годов

Сократ Евгеньевич Васильев,
фото 1850-х годов

Дом Васильевых в Саратове
(не сохранился), фото 1970-х годов

10	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
2	ПОНЕДЕЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
3	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
4	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
5	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
6	П'ЯТНИЦА ПЯТНИЦА FRIDAY
7	СУБОТА СУБОТА SATURDAY
8	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

8 Березня —
Міжнародний жіночий день

БЕРЕЗЕНЬ '20

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	31
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Нд	1	8	15	22	29

Гостиный двор

Харьков находится на пересечении торговых путей, что позволяло поставлять товары из разных городов России и Украины. Поэтому четыре большие ярмарки в нашем городе, сменяя одна другую, продолжались практически целый год.

Гостиный двор — большое одноэтажное строение, построенное архитектором П.А. Ярославским в конце XVIII и было на тот момент центром торговли в Харькове. Здание это сменило старые ряды и занимало целый квартал.

Торговцы старались расширить свои владения в Гостином дворе — добавляли и надстраивали деревянные помещения. Поэтому губернскими властями было принято решение в 1820 г. провести реконструкцию здания Гостиного двора. В 1823 году, по проекту архитектора Е.А. Васильева началась и сама перестройка. Реконструкция затянулась на долгих 5 лет. А все оттого, что здание, изначально задуманное в строго классическом стиле, в процессе меняло свой облик в зависимости от пожеланий владельцев торговых лавок. То, каким задумывалось строение, видно на чертежах проекта.

На углу Монастырского переулка и Университетской находился торговый дом Назаренко и Игнатова, в котором бойко шла торговля тканями и мебельными материалами не только лучших русских фабрик, но и новинок из Парижа, Лиона и Берлина.

Среди лавок и витрин ярко выделялся торговый дом «Павель Сорокоумовский съ Сыновьями». Его магазин был самым богатым и самым высоким в Гостином дворе — в четыре этажа.

Во время военных действий 1941–1945 гг. строение было разрушено, и с 50-х годов XX века на этом месте выросли новые здания.

Открытки начала XX ст. из архивов В. Завершинского

11	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
9	ПОНЕДИЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
10	ВІТРОК ВТОРНИК TUESDAY
11	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
12	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
13	П'ЯТНИЦА ПЯТНИЦА FRIDAY
14	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
15	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

БЕРЕЗЕНЬ '20

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	31
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Нд	1	8	15	22	29

Катеринославська, 3.
Фото С. Таранушенко, 1922

Полтавський Шлях, 3.
Фото В. Горбоносова, 2019

Будинок Кузіна

Садибу купця 1-ї гільдії Кузьми Микитовича Кузіна в Залопанській частині міста по вулиці Катеринославській, 3 (нині Полтавський Шлях) Євген Васильєв будував у 1826 році, згодом його добудував і розширив А. Тон.

Стиль будівлі — еkleктика з неокласичними мотивами. Будинок мав витончений фасад, декорований у верхній частині. На фасаді, що виходив у двір, збереглися фрагменти канелюрованих пілястрів красивих пропорцій з капітелями вишуканого малюнка. На фасаді прибудованої пізніше частини будинку з боку Клубного провулка збереглися залишки ліпних медальйонів і одного із двох портиків-ризалитів з коринфськими пілястрами.

Результати обстеження будівлі студентою кафедри реконструкції та реставрації архітектурних об'єктів ХНУБА Ю. Кириченко керівник В.М. Лопатько

Харківський купець 1-ї гільдії К.М. Кузін (1789–1844), зібрав капітал на торгівлі горілкою і винами. Мав акціонерну компанію з торгівлі вовною. Володів золотими копальнями в Сибіру. Один із найбільших власників нерухомості в Харкові. Активний благодійник, побудував на свої гроші церкву на Холодногірському кладовищі. Першим із жителів Харкова був удостоєний звання радника комерції. Почесний громадянин міста. Був міським головою у 1835 році.

Не менш відома і його кохана дружина, Катерина Іпатівна Кузіна (?–1871). Її згадують як першу жінку підприємця Харкова, власницю цегляного і пивоварного заводів на Немишлі. Сім'я побудувала кам'яні Кузино-суздальські ряди, керувала свічним і миловареними заводами.

12	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
16	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
17	ВІВТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
18	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
19	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
20	П'ЯТНИЦЯ П'ЯТНИЦА FRIDAY
21	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
22	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

БЕРЕЗЕНЬ '20						
Пн	2	9	16	23	30	
Вт	3	10	17	24	31	
Ср	4	11	18	25		
Чт	5	12	19	26		
Пт	6	13	20	27		
Сб	7	14	21	28		
Нд	1	8	15	22	29	

Харківський театр
Млотковського,
гравюра 1840-х років

Харківський драматичний
театр, листівка
поч. XX століття

Людвіг Млотковський

Людвіг Юрійович Млотковський

Людвіг Юрійович Млотковський народився у 1795 році в шляхетній родині в Польщі. Говорив по-російськи з помітним акцентом, мав імпульсивну зовнішність і гарний голос (баритон). Як актор виступав на сцені в амплу трагіка, драматичного хоханця і співака.

У Харкові Млотковський з'явився у 1820-ті роки, він виступав у трупі антрепренера Штейна. У 1829 році тут його перша дружина Павліна Мецінська народила дочку Мальвіну.

Вийшовши зі складу трупи Штейна, Млотковський організував свою власну і за кілька років став одним із найвідоміших антрепренерів провінційного театру

в імперії. Спочатку він очолив трупу Курського театру, а після вдалого виступу на Успенському ярмарку в Харкові отримав від харківського губернатора Трубецького дозвіл на будівництво тимчасового балагану навпроти театру Штейна, поруч з міським будинком, зайнятим під пансіон пані Бирич. Пізніше на цьому ж місці збудовано перший кам'яний театр Харкова.

Невдачі останніх років життя привели Млотковського до численних боргів. Людвіг Юрійович помер 27 березня 1855 року і був похований на Іоанно-Усінковенському кладовищі в Харкові. Його справу продовжила донька Віра Людвігівна Дюкова.

13	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
23	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
24	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
25	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
26	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
27	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
28	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
29	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

БЕРЕЗЕНЬ '20						
Пн	2	9	16	23	30	
Вт	3	10	17	24	31	
Ср	4	11	18	25		
Чт	5	12	19	26		
Пт	6	13	20	27		
Сб	7	14	21	28		
Нд	1	8	15	22	29	

Іван Матвійович Вітковський

Іван Матвійович Вітковський — поляк за походженням, народився у 1777 році. З дитинства захоплювався музикою, став учнем відомого австрійського композитора Йозефа Гайдна.

На запрошення засновників Харківського імператорського університету в 1804 році прибув до Харкова і зайняв посаду капельмейстра. Іван Матвійович, до речі, написав блискучу ораторію для оркестру за участю 81 музиканта і присвятив її урочисто-му відкриттю університету.

Вітковський став організатором перших публічних концертів у Харкові. Він вважається учасником становлення музичальної культури міста.

З 1805 до 1830 року Вітковський викладав гру на фортепіано та скрипці, був учителем музики в Інституті шляхетних дівчат.

Іван Матвійович є автором одного з перших камерно-інструментальних творів, що з'явилися в українській музиці на початку XIX століття. Написав декілька фантазій для скрипки та фортепіано, хорових творів.

У 1812 році Вітковський відкрив у Харкові перший магазин музичних інструментів, а в 1813 заснував першу фабрику, де виготовлялись фортепіано.

Саме Вітковський ініціював закупівлю у Лейпцигу музичних інструментів для університету і створив перший студентський оркестр.

Колишній магазин І.М. Вітковського.
Фото початку XX ст. Автор невідомий

У майстерні.
Фото В. Корягіна

14

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

30

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

31

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

1

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

2

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

3

П'ЯТИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

4

СУБОТА
СУБОТА
SATURDAY

5

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

КВІТЕНЬ '20

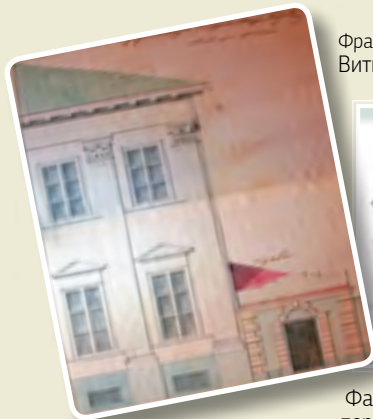
Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

Дом Витковского

Усадебный дом на Московском проспекте, известный как дом Витковского, в 2009-м году отпраздновал свое двухсотлетие.

Он находится на углу со Слесарным переулком и, к счастью, не был разрушен во время войны. Со временем узкие окна первого этажа были заменены на большие витрины, а закругленный ажурный балкон демонтирован.

Хозяин дома Иван Матвеевич Витковский (1770–1840) — известный музыкант, композитор приехал в Харьков по приглашению В.Н. Каразина и графа С.А. Потоцкого в 1804 году на должность преподавателя музыки в Императорском университете. В 1812 году Иван Матвеевич открыл первый в Харькове магазин музыкальных инструментов, который и располагался на первом этаже его дома. После смерти Витковского особняк был разделен между его наследниками. Первый этаж всегда занимали магазины. После революции — обувный, в котором торговали продукцией фабрики «Скороход», а после войны — магазин тканей «Радуга», а затем «Соки и воды». На втором этаже некоторое время размещалось еврейское благотворительное общество, а в конце XX века был открыт отдел управления общепитом Харьковского облисполкома.

Современный вид дома Витковского. Фото В. Горбоносова

Фрагмент проекта фасада дома Витковского, 1845 год

Фасад дома Витковского (со стороны пер. Слесарного). Из проекта студента кафедры реконструкции и реставрации архитектурных объектов ХНУСА И. Веденко. Рук. В.М. Лопатько

15	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
6	ПОНЕДЕЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
7	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
8	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
9	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
10	П'ЯТНИЦА ПЯТНИЦА FRIDAY
11	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
12	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІННЯ SUNDAY

КВІТЕНЬ '20					
Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

Вид архиерейского дома в 1924 году.
Фото С.А. Таранушенко

Современный вид бывшего архиерейского дома
на территории Покровского монастыря.
Фото В. Горбоносова, 2016.

Светлое Христово Воскресенье

На этой неделе весь православный мир отмечает главный христианский праздник — Светлое Христово Воскресенье. Название праздника приобрело толкование «Прехождение от смерти к жизни, от Земли к Небу».

Практически все пасхальные традиции возникли в ходе богослужений. Даже народные гуляния связаны с разговорением после Великого поста — времени строжайшего воздержания.

В пасхальную ночь по традиции в православных храмах ждут Благодатный огонь из Храма Гроба Господня. Он несет очищение и символизирует «Свет Божий».

Куличи, творожная пасха и яйца — обязательные атрибуты торжеств.

Обычай дарить яйца связывают с преданием о яйце, подаренном Марией Магдалиной императору Тиберию с известием о Воскресении сына Господнего. При этом яйцо из белого превратилось в красное.

Архиерейский дом

Важным событием в духовной жизни города было учреждение Харьковской епархии по докладу Святейшего Синода указом императора Павла I от 16 октября 1799 года. В бытность епископа Павла Сабботовского строится Архиерейский дом (1820–1826 гг.) на территории монастыря по ул. Университетской, 8 по проекту архитекторов из Санкт-Петербурга в стиле классицизма, присущем той эпохе. К нему прилегает небольшая домовая церковь на втором этаже, а также трапезная, объединяющая храм с колокольней. Трапезная до наших дней не сохранилась.

Строительство архиерейского дома проходило под руководством архитектора Е.А. Васильева, который следил за реализацией проекта.

В 1944 году здание было отобрано у церкви и передано в пользование Харьковскому историческому музею.

В 1999 году архиерейский дом был возвращен Харьковской епархии. Сейчас в нем находится Епархиальное управление.

16	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
13	ПОНЕДИЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
14	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
15	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
16	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
17	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
18	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
19	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

19 квітня — Пасха

КВІТЕНЬ '20

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

21 квітня 1994 року створено перше підприємство Корпорації «Консалтингова група «Рубаненко і партнери»

Першим серед підприємств Корпорації стало ТОВ «Аудиторська фірма «Харків». Чому назвою фірми стала назва міста? Тому що її співзасновники дуже пишалися та пишаються своїм рідним містом. Але в далекому 1994 році виникало побоювання: чи будемо ми гідно нести назву високоосвітченого, працьовитого й талановитого міста? Згодом з'ясувалося, що маючи клієнтів з аудиту в більшості областей України, колектив фірми сприяє на загальнодержавному рівні усвідомленню того, що регіональні фахівці не поступаються за рівнем професійної підготовки столичним. Наразі директорка ТОВ «Аудиторська фірма «Харків» Людмила Рубаненко є членом Методологічної ради з бухгалтерського обліку та ради з МСФЗ при Міністерстві фінансів України, вона обрана віце-президентом ВПГО «Спілка аудиторів України». Голова правління Корпорації Леонід Рубаненко є президентом ВГО «Спілка податкових консультантів України». Обидва керівники мають звання заслужених економістів України. При цьому штаб-квартира Корпорації знаходиться в Харкові і більшість колективу корпорації залишається харків'янами.

«Справжній харків'янин» — цим званням наділяють людей, які не обов'язково народилися в нашому місті. Це, в першу чергу, ті, хто віддав йому значну частину свого життя та зробив для міста щось таке, що заслуговує на увагу.

А от до числа «видатних земляків» потрапляють особистості, які залишили по собі добру пам'ять на віки. Саме такою є постать архітектора Є.О. Васильєва. І ми горді тим, що можемо вважати себе його земляками.

Колектив «ТОВ «Аудиторська фірма Харків» відсвяткував у 2019 році своє 25-річчя

17	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
20	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
21	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
22	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
23	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
24	П'ЯТНИЦЯ П'ЯТНИЦА FRIDAY
25	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
26	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЄ SUNDAY

КВІТЕНЬ '20

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

Листівка із зображенням будівлі Дворянського зібрання з колекції В. Завершинського

Пожежа у Дворянському зібранні 1871 року

Будівля Дворянського зібрання до перебудови, поч. XX ст., фото С.А.Таранушенко

Будинок Дворянського зібрання на Миколаївській площі (нині пл. Конституції)

Проект був здійснений протягом 1814–1820 років архітектором Є. Васильєвим за участі В. Лобачевського. Будинок звели у стилі високого класицизму, враховуючи розвинуту палацову й офіційну міську архітектуру. У фасадному оздобленні спостерігалася спрощена норма, утім характерна для стилю стриманість загальної композиції споруди, чітке планування об'ємів, підпорядкованість призначенню, пластична оздоблення декоративними елементами стін збереглася. Споруду вирізняла простота геометрії і раціональна узгодженість плану і об'єму архітектурної композиції. У проміжках між виборами в будинку влаштовували святкові обіди та бали, які поступово перетворили його на «клуб місцевої аристократії». З кінця XIX століття влітку зал Дворянського зібрання використовувався як виставковий. Крім виставок у залі влаштовувалися симфонічні концерти, лотереї-алеґрії, благодійні базари, аукціони.

До лютого 1917 року будинок не зазнавав змін. У 1922–1924 роках історична споруда була реконструйована (арх. О. Линецький). Будівлю значно розширили, перепрофілювавши головний фасад і змінивши внутрішнє планування. Фасаду надано типовий вигляд у стилі пізнього російського класицизму. У ній облаштувався ВУЦВК. У 1935 році після значної реконструкції будівля постала як Палац піонерів. Під час Другої світової війни та окупації будинок було пограбовано та спалено. Остаточної руйнації споруда зазнала при авіабомбардуванні міста у 1943 році. У 1950-х роках було вирішено будівлю не відновлювати.

18	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
27	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
28	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
29	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
30	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
1	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
2	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
3	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІННЯ SUNDAY

1 травня — свято Весни та Праці

ТРАВЕНЬ '20				
Пн	4	11	18	25
Вт	5	12	19	26
Ср	6	13	20	27
Чт	7	14	21	28
Пт	1	8	15	22
Сб	2	9	16	23
Нд	3	10	17	24
		31		

Будинок Дворянського зібрання в роки Другої світової війни

Трагічна доля спіткала Палац піонерів (нове життя колишнього Дворянського зібрання) під час Другої світової війни, а саме окупації фашистськими загарбниками м. Харкова.

Під час окупації будинок було пограбовано та спалено.

Остаточної руйнації споруда зазнала при авіабомбардуванні у 1943 році.

І хоча суттєвих і архітектурно-конструктивних втрат, що призвели б до знищення архітектурної пам'ятки, на думку тогочасних фахівців, не було, у 1950-х роках було вирішено будівлю не відновлювати.

У книзі «Василь Єрмілов жде весну» (К., 2012) відомий мистецтвознавець Тетяна Павлова влучно зауважує: «Цю споруду, що порівняно менше постраждала в роки війни, так і не відновили уповні. Може, це теж згідно з планом демонтажу харківського авангарду в українській історії ХХ ст., як і проєкту «українізації» в цілому» (С. 72).

Утім, пам'ятка залишилася в історії українського мистецтва і в архітектурній міфопоетиці Харкова.

Будівля Дворянського зібрання у часи окупації, 1942 рік.
Фотограф невідомий

Вид зруйнованої будівлі Дворянського зібрання, 1943 рік.
Фотограф невідомий

19

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

4

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

5

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

6

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

7

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

8

П'ЯТНИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

9

СУБОТА
СУБОТА
SATURDAY

10

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

9 травня — День
Перемоги

ТРАВЕНЬ '20

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	20	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Нд	3	10	17	24	31

Аверін В.Г. Харківський палац піонерів. 1936. Папір, літографія. Із колекції Харківського художнього музею

Всеволод Григорович Аверін (1889–1946)

Всеволод Григорович Аверін (1889–1946) — один із найкращих українських анімалістів першої половини ХХ століття, відомий представник художньої школи Харкова. Його спадок налічує близько 45 000 ілюстрацій, плакатів, станкових творів. Більшість його робіт — зображення тварин у техніці літографії, працював він також у жанрах краєвиду й портрета.

Харків залишився в аркушах художника словненим гармонії й краси. Шляхом точного, дещо описового, майже документального відтворення побаченого Аверін створює цільний образ. Внутрішні ритми, почуті ним, чіткі, як марш, і, як марш, музичні. Здавалось, зовсім просто зроблений цей аркуш, але за його простотою стоїть майстерність та великий художній смак.

Святкове оформлення площі Тевелєса з нагоди відкриття Палацу піонерів

Яким був Палац піонерів у Харкові

Із книги «Ріка спогадів» Якова Гельфандбейна: «Харьковчанам особенно запомнилось 6 сентября 1935 года. Тогда на площади Тевелева многотысячным митингом торжественно открылся первый в стране Дворец пионеров, разместившийся после того как правительство Украины перекочевало из Харькова в Киев, в освободившемся здании ВУЦИКА — бывшего Дворянского собрания.

Это было действительно роскошное здание, переданное в полное владение харьковским детям. Здесь функционировали прекрасно оснащенные различные кружки — технического творчества, сельского хозяйства, рукоделия и домоводства, музыкальные и художественные студии, богатая библиотека. Во дворце был великолепный зимний сад с фонтаном, заполненным рыбками, заросший пальмами и цветами, громадный кинозал, медпункт и блоки питания.

Особое место занимали празднества — на демонстрации по государственным праздникам двигались отдельной колонной, в форме своего кружка, демонстрируя предметы собственного творчества, и очень гордились ими. Но ни с чем не мог сравниться праздник Нового года — новогодний костюмированный бал [впервые в СССР проведен в Харькове 28 декабря 1935 года]. Его центром был зимний сад, в нем — танцы, затыйкини, серпантин и конфетти, новогодние подарки. В общем — на всю жизнь память».

20	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
11	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
12	ВІВТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
13	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
14	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
15	П'ЯТНИЦА ПЯТНИЦА FRIDAY
16	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
17	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ТРАВЕНЬ '20	
Пн	4 11 18 25
Вт	5 12 19 26
Ср	6 13 20 27
Чт	7 14 21 28
Пт	1 8 15 22 29
Сб	2 9 16 23 30
Нд	3 10 17 24 31

18 травня — Міжнародний день музеїв

Шульга І.М. Біля колишнього історико-краєзнавчого музею ім. Г.С. Сковороди. Харків, 1932. Картон, олія. Із колекції Харківського художнього музею

Пашенко М.Ф. Харків. Історичний музей. Автолітографія, 29 x 24,2. Із колекції Харківського художнього музею

Щорічно 18 травня музейні працівники всього світу відзначають своє професійне свято — Міжнародний день музеїв. Ізвичайно, ті з нас, хто з нетерпінням чекає чергового походу в музей свого міста або зустрічі з раритетними експонатами Ермітажу або Лувру, також причетні до цього свята.

Воно з'явилося в календарі 1977 року за рішенням Міжнародної ради музеїв, ICOM (International Council of Museums, ICOM). А вже з 1978 року Міжнародний день музеїв відзначається більш ніж у 150 країнах. Нерідко до цієї важливої культурної події приурочене й проведення всеєвропейської акції «Ніч музеїв», що стала в останні роки дуже популярною.

В Україні сьогодні діють 470 державних і комунальних музеїв історичного, краєзнавчого, художнього,

літературного, етнографічного, технічного профілю, музеїв природознавства. Загальний музейний фонд країни становить майже 12 млн. експонатів, але експонується, на жаль, лише десята частина.

Приємно констатувати, що «Гостинна на Дворянській» докладає зусиль у справі популяризації музейних колекцій країни: кількість місць на карті Батьківщини, де експонувалися художні та історико-документальні виставки, створені за ініціативи клубу із залученням творців із колекцій українських музеїв, неухильно зростає.

На виставці «Видатні земляки: архітектор Є.О. Васильєв» було представлено 11 творів із колекції ХХМ, на яких зображені об'єкти, споруджені за проектами архітектора.

21

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

18

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

19

ВІВТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

20

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

21

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

22

П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

23

СУБОТА
СУББОТА
SATURDAY

24

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ТРАВЕНЬ '20

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	20	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Нд	3	10	17	24	31

Усадебный дом дворян Альховских (Ольховских) по ул. Благовещенской, 26

Благовещенская улица (в советские времена — ул. Карла Маркса) появилась на картах города в 1742 году. Одним из известных покупателей земли стал полковник Илья Абаза. На дворовом месте, которое сегодня значится под № 24, был построен им деревянный дом и разбит сад. Жена, Татьяна Абаза, отдала его во владение своему сыну от первого брака, секунд-майору Савве Васильевичу Альховскому. Каменный двухэтажный дом был построен по проекту профессора архитектуры Евгения Васильева. Парадный фасад дома выходил в парк. После смерти Саввы Васильевича Альховского дом перешел во владение его сына, надворного советника Петра. После смерти Е. Васильева харьковский дом Альховского был расширен по проекту профессора архитектуры Андрея Тона. Дети Петра Саввича жили в этом доме, пока учились в харьковских гимназиях и пансионах. А во второй половине XIX ст. усадьба перешла во владение дворянского рода Глушковых. Дом и флигель сохранились, хотя сегодня украшает город и Благовещенскую улицу только выходящий на нее задний фасад. Парадный фасад, украшенный балконом и великолепными колоннами с капителями, требует ремонта и реставрации. Но даже сейчас он вызывает восхищение талантом зодчего.

Фрагменты капители
и лестницы.
Фото В. Горбоносова

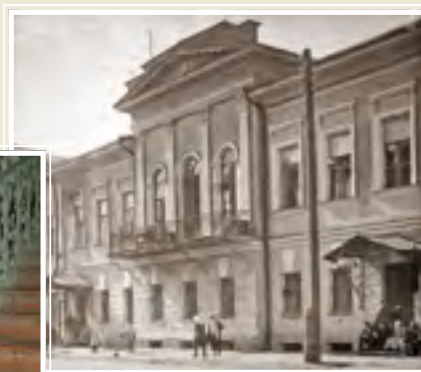
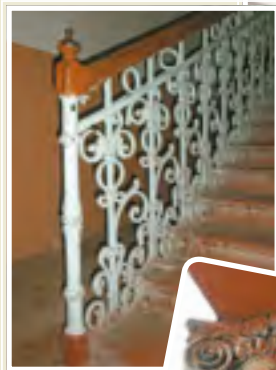

Фото здания начала XX ст.
Автор неизвестен

Вид здания в 2017 году.
Фото В. Горбоносова

22

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

25

ПОНЕДИЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

26

ВІТРОК
ВТРОНИК
TUESDAY

27

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

28

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

29

П'ЯТИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

30

СУБОТА
СУБОТА
SATURDAY

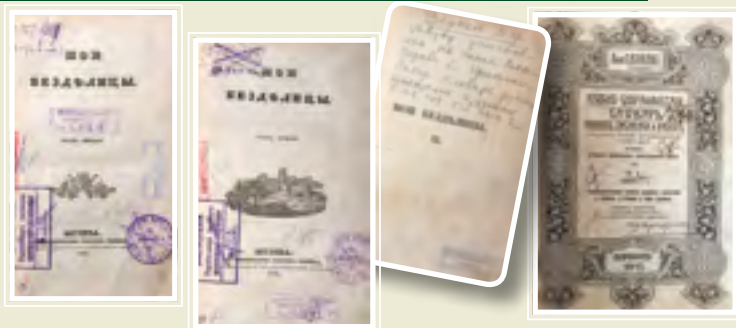
31

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ТРАВЕНЬ '20

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	20	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Нд	3	10	17	24	31

6 червня — День журналістики

У Центральній науковій бібліотеці ХНУ ім. В.Н. Каразіна зберігаються старовинні часописи «Український вісник» та «Український журнал» із прижиттєвими публікаціями І.П. Вернета та його книга в двох частинах «Мої безделиць» видання 1840 року. Авторство було встановлене за виданням «Критико-биографический словарь русских писателей и учёных» проф. С. Венгерова

Жан (Іван Пилипович) Верне(т) (1760–1825)

Письменник, педагог, журналіст і перший біограф Г. Сковороди — Жан Верне народився в небагатій родині в швейцарському містечку Монбельяр. Він навчався у Тюбінгенському колегіумі і, отримавши звання кандидата богослов'я, збирався стати священиком у Монбельярі. Але, як він сам писав, «...не моя воля, а бідність спонукала мене до від'їзду з батьківського дому».

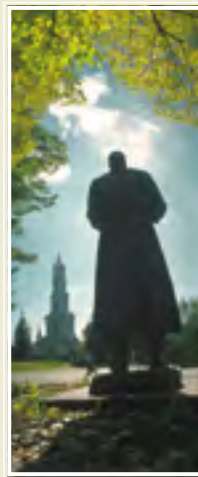
У 1778 році Жан Верне потрапив у Крим до майбутнього генералісімуса Олександр Суворова як читець — адже він добре знав німецьку, французьку, латину та російську мову. Він змінив своє ім'я та прізвище й став Іваном Пилиповичем Вернетом, мандрував за Суворовим по Україні, але коли Суворова було відправлено до Астрахані, Іван Вернет лишився в Україні. Спочатку викладав у Новгород-Сіверській гімназії, а потім, у 1787 році, за запрошення шляхетної родини пе-

реїхав до Харкова. Тут він познайомився з Григорієм Сковородою, став його наслідувачем та першим біографом.

За прикладом Сковороди обійшов пішки всю Слобожанщину, побував у Сумах, Охтирці, Товчанську, Дворічній, Куп'янську, Ізюмі, Чугуєві, Валках. Однак Івана Вернета завжди тягнуло до Харкова: «Харків люблю як свій дім... Оскільки Харків є осередком, куди прагнуть мої бажання після завершення кожної подорожі!».

З 1816 до 1818 року Іван Вернет був одним із найпопулярніших авторів харківського часопису «Український вісник». Загалом, як зауважує Дмитро Багалій: «Це був, так би мовити, фейлетоніст свого часу, який писав легким стилем і володів суто французькою літературною освітою; його читали; він був відомим і навіть популярним; його охоче запрошували до себе, тим більше, що він потім друковано дякував своїм гостинним господарям».

І.П. Вернет помер у Харкові 1825 року — бездомним і самотнім.

Пам'ятник Г.С. Сковороді та дзвіниця Успенського собору. Фото Юрія Ворошилова, 1994

23	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
1	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
2	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
3	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
4	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
5	П'ЯТИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
6	СУБОТА СУБОТА SATURDAY
7	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ЧЕРВЕНЬ '20

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Нд	7	14	21	28	

Николаевский храм в с. Григоровка (ныне в черте г. Харькова)

Первый деревянный храм в Григоровке был построен в 1765 году. В 1820–1821 годах, когда село принадлежало Норовым, на его месте на средства полковника Александра Дмитриевича Норова, сына Слободско-Украинского губернатора, генерал-майора Д. Норова, был построен из красного кирпича однопрестольный каменный храм в стиле классицизма. Проект выполнил Е.А. Васильев. Первоначально храм был одноглавый, крестово-купольный, с тремя входами и отдельно стоящей колокольней.

Со временем его не раз перестраивали. В 1892 году храм был расширен. В 1901–1904 гг. церковь приобрела северный и южный приделы, объем трапезной увеличился. Реконструкция производилась под надзором В.Х. Немкина. В 1920-е годы от прежнего благолепия храма почти ничего не осталось, но службы продолжались. Храм несколько раз закрывали и открывали. Во время войны там шла служба, но впоследствии помещение отдали под склад шиноремонтного завода. С 1960 по 1989 год храм был закрыт и здание превращалось в руины. В 1989 году его возвратили верующим и уже в октябре 1990 года состоялось освящение и поднятие на храм купола и колоколов.

Вид церкви
в 1914 году. Фото
С.А. Таранушенко

Внутреннее
убранство
храма

Вид церкви в 2004 году. Фото Андрея Парамонова

24	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
8	ПОНЕДЕЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
9	ВІВТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
10	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
11	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
12	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
13	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
14	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

16 червня — Трійця

ЧЕРВЕНЬ '20

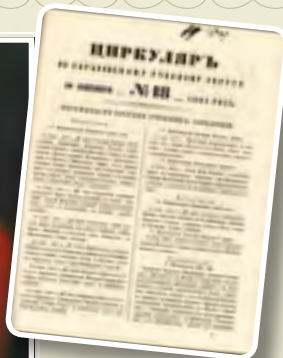
Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Нд	7	14	21	28	

Захарій Якович Корнєєв (1748–1828)

Захар Якович Корнєєв (за іншими даними — Карнєєв) — перебував на військовій службі з 1775 року. Був, до речі, відомим свого часу масоном. У 1782 році був призначений директором економії (тобто членом казенної палати) в Курське намісництво. У 1785 році призначений Орловським віце-губернатором. У 1793 році Мінськ (у складі центральної частини Білорусії) був приєднаний до Російської імперії в результаті 2-го розділу Речі Посполитої і 3 квітня того ж року став центром нової Мінської губернії. І в 1796 році Корнєєв став першим губернатором у Мінську. У 1805 році завдяки його піклуванню у Мінську був заснований губернаторський сад (названий згодом миським; сьогодні — парк ім. Максима Горького). У той же час було закладено основу іншого скверу, який отримав у 1870 році назву Олександрівського. У той же час почалося і перепланування Мінська. У 1808 році З.Я. Корнєєв був призначений сенатором, а в 1810 році — членом Державної ради. У 1815 році за пропозицією князя О.М. Голіцина Корнєєв став одним із віце-президентів Російського біблійного товариства. А в 1817 році Голіцин призначив його опікуном Харківського навчального округу, на цій посаді Корнєєв перебував до 1822 року.

З.Я. Корнєєв

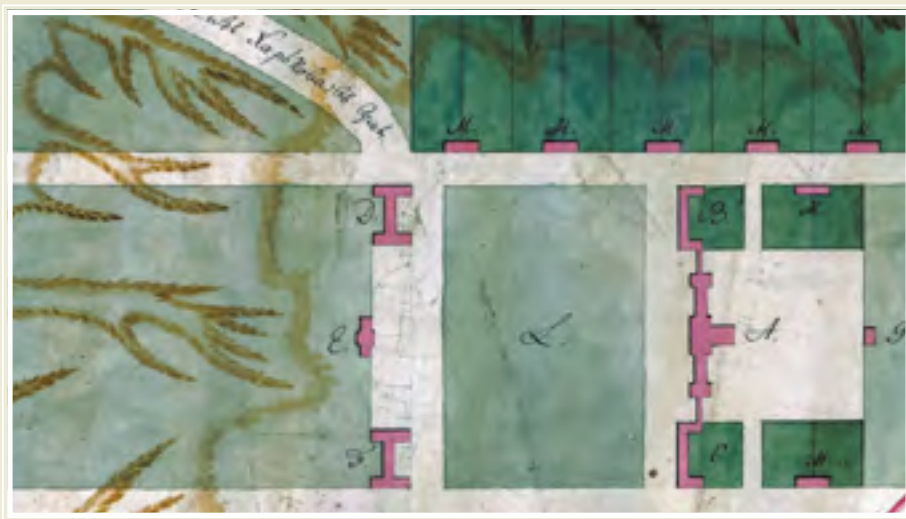
Сучасний вигляд історичної будівлі університету, елементи внутрішнього оформлення і фасаду.
Фото
В. Горбоносова,
2019

25	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
15	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
16	ВІТРОК ВТОРНИК TUESDAY
17	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
18	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕРГ THURSDAY
19	П'ЯТИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
20	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
21	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ЧЕРВЕНЬ '20

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Нд	7	14	21	28	

Частина плану університетських земель, складена
Е.О. Васильєвим у 1830 році

Проект нових корпусів Імператорського Харківського університету

Яким би не був хорошим губернаторський палац на Університетській вулиці, однак Імператорському Харківському університету завжди було в ньому тісно. Та й губернатори, прибуваючи до Харкова, сподівалися, що рано чи пізно університет поверне їм резиденцію.

Прибувши до Харкова і проживаючи на квартирі у Василя Каразіна, ад'юнкт архітектури Євген Васильєв приступив до складання плану університетських будівель. План був представлений 30 жовтня 1805 року в Петербург міністру народної освіти попечителем Харківського навчального округу Северином Потоцьким. Попечитель визнав його дуже красивим, Євген Васильєв за працю з його складання отримав подяку.

Однак до реалізації цих планів повернулися тільки в 1831 році. Складений у 1805 році проект Васильєв переніс на університетські землі по Великій Сумській дорозі. І цілком ймовірно, що без його реалізації наша площа Свободи виглядала б зовсім інакше. Сам план складений у масштабі 50 сажень з описом рукою Євгена Васильєва:

- A. Головний корпус університету
- B. Корпус 40 осіб казенних студентів і 12 кандидатів
- C. Корпус правління університету
- D. Інститут лікування худоби та манеж
- E. Анатомічний театр
- F. Клінічний інститут
- G. Обсерваторія
- L. Площа перед університетом
- M. Будинки професорів і ад'юнктів

26	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
22	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
23	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
24	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
25	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
26	П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
27	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
28	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

28 червня — День
Конституції України

ЧЕРВЕНЬ '20

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Нд	7	14	21	28	

1 липня — День архітектури України

ХНУСА. Фото В. Скіл

2020 год — юбилейный для Харьковского национального университета строительства и архитектуры

В 1930 году на базе строительного факультета Харьковского технологического института и архитектурного факультета Харьковского художественного института был создан Харьковский инженерно-строительный институт (ХИСИ — ХТУСА — ХНУСА).

Университет готовит специалистов в области капитального строительства, а также реставрации памятников архитектуры.

Подготовка архитекторов реставрационного профиля осуществляется с 1995/1996 учебного года. За период существования кафедры «Реконструкция, реставрация архитектурных объектов» подготовлено свыше 300 специалистов данного профиля.

Выпускники кафедры работают в государственных институтах и частных архитектурных фирмах Украины.

Опыт международного сотрудничества кафедры включает участие в общеобразовательных программах, международных конкурсах, международных обзорах-конкурсах дипломных проектов архитектурных школ.

Преподаватели кафедры являются ведущими специалистами в области охраны и реставрации памятников архитектуры и ведут научно-исследовательские работы к проектам реставрации многих объектов не только Харькова, но и других регионов Украины.

Курсовое и дипломное проектирование на кафедре тесно связано с изучением архитектурного наследия Харькова XVIII–XX веков. Примером для подготовки высококвалифицированных специалистов в области реставрации служит творчество архитекторов П.А. Ярославского, Е.А. Васильева, А.А. Тона, А.Н. Бекетова и других зодчих Харькова.

Практически все сохранившиеся здания, к которым приложил руку архитектор Е. Васильев, стали основой для курсовых и дипломных проектов будущих реставраторов.

27

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

29

ПОНЕДИЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

30

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

1

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

2

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

3

П'ЯТНИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

4

СУБОТА
СУБОТА
SATURDAY

5

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

липень '20

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	31
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

Будинок Тамбовцевих по вул. Квітки-Основ'яненка, 11. Фото А. Парамонова, 2006

Графічна реконструкція О.Ю. Лейбфрейда

Параскева Іванівна Тамбовцева

Харківський купець 2-ї гільдії Олексій Васильович Тамбовцев помер рано і головою сім'ї стала його дружина Параскева Іванівна, уроджена Горяїнова. На початку XIX ст. вона побудувала двоповерховий кам'яний будинок на нинішній вулиці Квітки-Основ'яненка, 11. Серед жінок Харкова немає рівних Тамбовцевій у розмірах пожертвувань і добродійності. У 1819 році, коли почалося будівництво Олександрівської дзвіниці вона першою внесла відразу 10 000 крб. сріблом, а в наступні роки ще 16 000, що становить $\frac{1}{4}$ всіх витрат на будівництво. У 1832–1834 роках пожертвувала найбільшу суму на оздоблення храмі дзвіниці — 24 000 руб., а другий боковий вівтар в ім'я святої великомучениці Параскеви П'ятниці влаштувала повністю своїм коштом. Загальна сума її особистих пожертвувань на Успенський собор склала майже 50 000 крб. срі-

блом. Пізніше вона подарувала собору начиння, книги, ікони. Шкода, але жоден із цих подарунків не зберігся до наших днів, як не зберглось і зображення цієї чудової жінки, хоча вона і дожила до того моменту, як у Харкові з'явилися перші фотографії, померши у віці понад 100 років. І тільки сама дзвіниця з хрестом Параскеви П'ятниці нагадує нам про віддану своєму храму парафіянку.

28

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

6

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

7

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

8

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

9

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

10

П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

11

СУБОТА
СУББОТА
SATURDAY

12

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ЛИПЕНЬ '20

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	31
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

19 липня 2004 року в Харкові був створений творчий клуб «Гостинна на Дворянській»

Видання щорічних книг-календарів із серії «Видатні земляки» передують одноіменні документально-художні виставки, які присвячуються Дню міста Харкова та Дню Незалежності України. Не стала винятком виставка «Видатні земляки: архітектор Є.О. Васильєв», яка була організована творчим клубом «Гостинна на Дворянській», культурно-діловим центром «Рубаненко і партнери» та Харківським приватним музеєм миської садиби. Дизайнерські знахідки для виставки, як завжди, належать руці, оку та мозку В. Скіпа — голови творчого клубу.

Художня частина виставки є спільним досягненням Харківського художнього музею в особі мистецтвознавців, учасників клубу В. Мизгіної та Л. Абраменко, а також народного художника України, учасника клубу В. Ковтуна.

Ідейним натхненником створення документальної частини виставки став харківський історик, поки що не учасник клубу, А. Парамонов, на реалізацію задумів якого працювало літературне крило «Гостинної на Дворянській».

І все це відбувалось за підтримки Центральної наукової бібліотеки ХНУ ім. В.Н. Каразіна, кафедри реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів ХНУБА та фотографа-урбаніста В. Горбоносова.

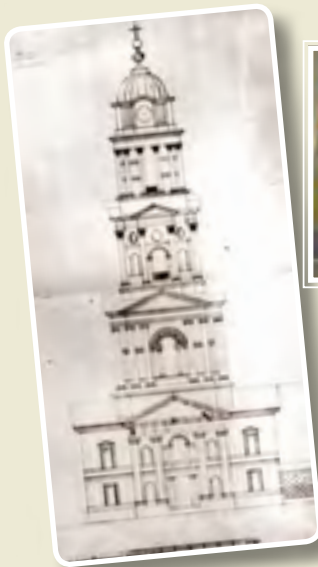
Підготовка цього проекту ще раз продемонструвала, що «Гостинна на Дворянській» у змозі об'єднувати навколо себе творчих особистостей міста заради створення позитивного іміджу Харкова.

29	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛІ WEEK
13	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
14	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
15	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
16	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
17	П'ЯТНИЦЯ П'ЯТНИЦА FRIDAY
18	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
19	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІННЯ SUNDAY

ЛИПЕНЬ '20

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	31
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

16 липня — День бухгалтера і аудитора України

Сучасний вигляд та внутрішнє оздоблення Олександрівської дзвіниці. Фото В. Горбоносова

Дзвіниця Успенського собору. Західний фасад (проект Є.О. Васильєва)

Олександрівська дзвіниця

Перша дзвіниця Успенського собору на честь Олександра Невського була побудована у 1687 році на відстані від собору. Це була масивна будівля, на той час найбільша дзвіниця Лівобережної України, із великими підвалами і виходами до підземних ходів, один із яких вів за річку Лопань. Дзвіниця була частиною оборонних укріплень, у підвалах зберігався порохований запас, розміщувалась приказна палата, на горі був баштовий годинник.

Стара дзвіниця стала вибиватись із архітектурного ансамблю міста і в 1819 році парафіяни соборного храму її розібрали. За проектом професора архітектури Євгена Васильєва була збудована дзвіниця в класичному

стилі, висота якої з хрестом близько 90 м. Будівництво дзвіниці було розпочато у 1821 році підрядником Іваном Сидельниковим і завершено повністю у 1845 році. На будівництво було витрачено понад 110 000 карбованців сріблом. У дзвіниці розташовувалися чотири теплих бокових вівтарі, головний із них в ім'я святого Олександра Невського. У 1863 році на дзвіницю було встановлено найбільший дзвін Харківської губернії масою у 1003 пуди.

У радянські часи на дзвіниці була встановлена антена обласного радіо, у ній розташовувався малий зал філармонії, а з 2004 року відроджений храм в ім'я Параскеви П'ятниці. У 2006 році стараннями парафіян і настоятеля Успенського собору отця Валерія (Рудася) знову встановлено хрест на дзвіниці.

30	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
20	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
21	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
22	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
23	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
24	П'ЯТИЦЯ П'ЯТИЦЯ FRIDAY
25	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
26	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІННЯ SUNDAY

ЛИПЕНЬ '20					
Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	31
Сб	4	11	18	25	
Нд	5	12	19	26	

Довгаль О.М. Вид на р. Лопань та Університетську гірку.
Харків. Папір, кольор. літографія.
Із колекції Харківського художнього музею

Безсумнівно, увагу глядачів виставки, присвяченої Є.О. Васильєву, привернула літографія харківського майстра Олександра Михайловича Довгала (1904–1961). Випускник Харківського художнього інституту, учень славнозвісних І.І. Падалки, О.В. Маренкова та С.М. Прохорова, він залишився в історії мистецтва як талановитий графік, ілюстратор світової літератури, плакатист. Станкові твори митця 1930–1960-х років, присвячені Харкову, крім високої професійності виконання вирізняє документальність, що є найціннішим джерелом для істориків, архітекто-

рів, реставраторів. Уважний спостерігач і прекрасний розповідач, на своїх аркушах він зобразив характерні архітектурно-ландшафтні краєвиди міста.

Твір «Вид на р. Лопань та Університетську гірку» сповнений задушевної ліричності й строгої гармонії, яка досягається невимушеною простотою зображеного мотиву і лаконізмом графічної форми. Надзвичайна правдивість твору відзначається вмінням автора побачити у простих пейзажних мотивах ті риси повсякденного життя, що пробуджують у людини поетичні почуття.

31	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
27	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
28	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
29	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
30	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
31	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
1	СУБОТА СУБОТА SATURDAY
2	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

СЕРПЕНЬ '20					
Пн	3	10	17	24	31
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Нд	2	9	16	23	30

Образ євангеліста Марка, написаний І. Рєпінін у 1867 році для царських врат іконостасу церкви Різдва Богородиці села Черкаські Тишки Харківської губернії. Прототипом для цієї роботи став образ євангеліста Марка В.Л. Боровиковського для царських врат Казанського собору в Санкт-Петербурзі. Із колекції Харківського художнього музею

Церква Різдва Богородиці в селі Черкаські Тишки

Церква Різдва Богородиці у селі Черкаські Тишки вважається пам'яткою архітектури XIX століття.

Із документів Державного архіву Харківської області відомо, що 3 грудня 1825 року благочинний ієрей Боброницький, земський справник Андрій Абаза та архітектор Васильєв відвідали село та затвердили місце для будівництва нової кам'яної церкви. 1829 роком згадуються ще не освячені нові кам'яні церква та дзвіниця. 1830 роком у пізніших документах датується завершення будівництва храму коштами прихожан та дворянина А. Тихоцького.

У 1866 році родина Тихоцьких відкриває церковно-приходське благодійництво, заповівши для цього капітал у 14 300 карбованців. Тоді ж було замовлено

Фото церкви з сайта Харківського обласного туристсько-інформаційного центру

студенту Петербурзької Академії мистецтв І.Ю. Рєпіну іконостас.

Під час перебування в селі Черкаські Тишки влітку 1867 року І.Ю. Рєпін створив іконостас у церкві Різдва Богородиці. Дві роботи з цього іконостасу зберігаються у Харківському художньому музеї, вони надійшли туди до 1935 року. Доля інших робіт з іконостасу невідома.

Будучи пам'яткою старовини, однією з небагатьох будівель Є.О. Васильєва, що збереглися, і маючи пряме відношення до творчості Рєпіна, церква заслуговує на дбайливіше ставлення до неї (маємо на увазі роботу з її реставрації та встановлення меморіальної дошки).

За матеріалами краєзнавців С.Г. Хаустової та В.П. Хаустова

32

ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK

3

ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY

4

ВІТРОК ВТОРНИК TUESDAY

5

СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY

6

ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY

7

П'ЯТНИЦЯ П'ЯТНИЦА FRIDAY

8

СУБОТА СУБОТА SATURDAY

9

НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬ SUNDAY

СЕРПЕНЬ '20

Пн	3	10	17	24	31
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Нд	2	9	16	23	30

5 серпня — День народження І.Ю. Рєпіна

Ковтун В.І., Церква Покрова Пресвятої Богородиці в с. Куньє, 2019

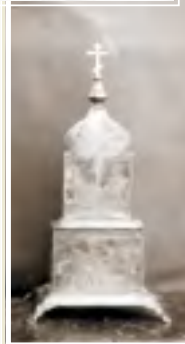
Покровська церква в с. Куньє Ізюмського повіту

Село Куньє Ізюмського району було засноване полковником Ізюмського слобідського козачого полку Костянтином Донець-Захаржевським, а після його загибелі селом володів полковник Лаврентій Іванович Шидловський. Перший Миколаївський храм був спалений татарами 1739 року, а новий дерев'яний побудований у 1749 році Романом Лаврентійовичем Шидловським. Його син Микола у 1810 році замовив проект кам'яного храму архітекторів Євгену Васильєву. Однак будівництво храму почалося тільки після смерті у 1820 році Миколи Шидловського, коли його вдова вирішила зі старого дерев'яного храму влаштувати родинну усипальницю Шидловських.

Новий храм Покрова Пресвятої Богородиці був закладений у 1822 році, заввишки він сягав 20 метрів.

Іконостас Покровської церкви в с. Куньє. Фото П. Михайлівського, 1901

Дарохранительниця зі старого храму 1771 року. Фото П. Михайлівського, 1901

Центральний об'єм церкви був круглий у плані, оточений колонадою з 24 колон. У храм вели три входи: з півночі, півдня і заходу. У куполі було 14 вікон, на великому ліхтарі кріпився витончений хрест. Сама церква була пофарбована в чорний колір.

Будівництво церкви обійшлося Марії Шидловській у 26 000 карбованців сріблом. У храм був замовлений красивий різьблений із позолотою іконостас також за проектом Євгена Васильєва з урахуванням існуючих ікон, написаних у XVIII столітті. До наших днів церква не збереглася, її підірвали в 1939 році.

33

ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK

10

ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY

11

ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY

12

СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY

13

ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY

14

П'ЯТНИЦЯ П'ЯТНИЦЯ FRIDAY

15

СУБОТА СУББОТА SATURDAY

16

НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІННЯ SUNDAY

СЕРПЕНЬ '20

Пн	3	10	17	24	31
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Нд	2	9	16	23	30

23 серпня — День Державного прапора України

Фрагменти оформлення документально-художньої виставки «Видатні земляки: архітектор Є.О. Васильєв» до Дня Незалежності України та Дня міста Харкова

Кожне місто має свої координати на мапі, кордони, прапор, герб та владу.

Але його справжній дух, становлення його у світі створюють його мешканці протягом усього часу існування.

Одним із людей, що формували понад 200 років тому образ міста і саме місто, був архітектор Євген Васильєв. На архівній мапі, яка намальована у 1830-х роках із підписом зодчого, бачимо центр міста та будинки, які досі функціонують та працюють на громаду, і частина з них побудована при участі Є. Васильєва.

Лихоліття війни змінило обличчя Харкова. Дуже багато будівель, у створенні яких брав участь Є. Ва-

сильєв, були знищені. Гостинний двір, будинок Дворянського зібрання існують нині тільки як зображення на мапі та світлинах.

Може, тому сьогодні харків'яни святкують 23 серпня — День міста Харкова і День його визволення від нацистських загарбників, шануючи пам'ять захисників та визволителів міста від фашизму. Цей день став справжньою відправною точкою у розбудові міста після руйнувань, його розвитку. Зробили це послідовники, архітектори вже іншого покоління, і всі мешканці міста.

23 серпня — День міста Харкова

34

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

17

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

18

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

19

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

20

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

21

П'ЯТНИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

22

СУБОТА
СУББОТА
SATURDAY

23

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

СЕРПЕНЬ '20

Пн	3	10	17	24	31
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Нд	2	9	16	23	30

Г.Ф. Квітка-Оснoв'яненко

А.Г. Вульф,
дружина письменника

Григорій Федорович Квітка-Оснoв'яненко

Г.Ф. Квітка-Оснoв'яненко здо-був почесне ім'я «батька української художньої прози». Творчість Григорія Федоровича справила значний вплив на подальший розвиток української літератури.

Те, що автор більшу частину зі своїх 80 творів написав державною в Російській імперії мовою, — не свідчить про космополітизм чи законослухняність. Справа в тому, що умов для розвитку української літератури у Слобідсько-Українській губернії не існувало: спочатку в Харкові не було друкарні, а потім однаково доводилося брати дозвіл на публікацію твору у Цензурному комітеті, де жоден цензор ніякої «малоросійської» мови й второпати не міг.

Він знав, що, чому, як і для кого пише, одночасно розробляючи ледь зорану національну прозу і драматургію, гумореску, анекдот, біографічний нарис. Вибив час, і він узався писати українською мовою. Кращі твори Г. Квітки-Оснoв'яненка одними з перших репрезентували українську літературу в царській Росії та Європі. Він також брав участь у підготовці та відкритті Харківського університету, обіймав посаду директора Харківського театру, його стараннями була створена і видавалася

низка журналів. Чи встиг би він стільки написати і зробити, якби не його друга половинка — дружина Анна Григорівна Вульф? Її перший він читав власні твори, дослухався до порад, зважав на пропозиції. Росіянка, вона не просто виявляла толерантність до всього українського, а ставилася з великою пошаною та уважністю. Недаремно Євген Гребінка в листі до Квітки від 13 січня 1839 р. прямо називав її «патріоткою».

Г.Ф. Квітка-Оснoв'яненко помер 20 серпня 1843 році. Похований на Холодногірському цвинтарі.

«Харьковские губернские ведомости» писали, що смерть Квітки-Оснoв'яненка — це «втрата, яку глибоко відчує кожен, хто знав його щирі любов до вітчизни, його зразкову ревність у службі, його правдивий, благородний характер та спосіб думання, його заслуги перед країмою!».

Могила-пам'ятник Квітки-Оснoв'яненка в Харкові

«Пишу, не веря похвалам покупным и своекорыстным, и очень понимаю, какие флюгера — все люди, хвальные писателя, когда он надобен хвалителям... Да вы умны — смекайте сами! Заграничных людей в свои повести не беру, излагаю и объясняют старину не пускаюся: я не жил тогда. А пишу, что встретится мне. В высшем кругу единoобразие, утонченность, благоприличие, высокие чувства, там живут, действуют, и они свойственны людям, составляющим его, по воспитанию и по понятиям; нет пищи для замечаний, наблюдений, нечего выставлять всем видимое и всем известное. Вот в простом классе людей, необразованном, где люди действуют не по внушенным им правилам, не по вложенным в них понятиям, а по собственному чувству, уму, рассудку, если замечу, что такое, пишу; вот и выходят мои Маруси, Оксаны, Наумы, Мироны, Сотниковны и проч., и проч.»

*З листа до видавців
«Русского вестника», 1841*

35	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
24	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
25	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
26	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
27	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
28	П'ЯТИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
29	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
30	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

24 серпня — День Незалежності України

СЕРПЕНЬ '20	
Пн	3 10 17 24 31
Вт	4 11 18 25
Ср	5 12 19 26
Чт	6 13 20 27
Пт	7 14 21 28
Сб	1 8 15 22 29
Нд	2 9 16 23 30

1 вересня — День знань

Проект
Слобідсько-
Української
гімназії в Харкові
(автор —
Є.О. Васильєв)

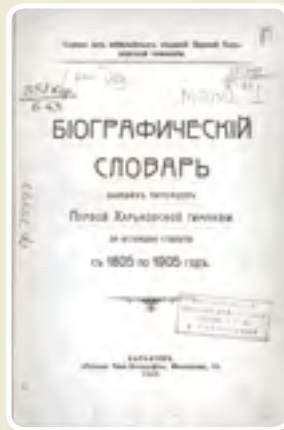
Проект гімназії у м. Воронежі (автор — Є.О. Васильєв)

Слобідсько-Українська гімназія

Слобідсько-Українська гімназія була заснована через необхідність поступового розвитку освіти у Харкові, її еволюція, якщо коротко, була такою: спочатку у 1726 році почав працювати Харківський колегіум, потім у 1768 році з'явилися так звані «Додаткові класи», або «Казенне училище», а у 1805 році їх поєднали із Народним училищем — і тоді задля підготовки учнів до вступу в Харківський університет, який був відкритий цього ж року, була заснована Слобідсько-Українська гімназія. Окрему будівлю для неї звели у 1814–1815 роках тоді на Московській вулиці, 7 (зараз №5) на розі Класичного провулку (зараз провулку Короленка). Проект був зроблений університетським

архітектором Євгеном Васильєвим за участі тодішнього архітектора навчального округу Івана Вателета і був виконаний у стилістиці ампіру. Після реформи у 1841 році була створена Перша чоловіча гімназія, а будівля використовувалася орендаторами. Зруйновану під час Другої світової війни та окупації Харкова будівлю Слобідсько-Української гімназії знесли і наприкінці сорокових років двадцятого століття, на її місці збудували помпезну сталінську п'ятиповерхівку.

Архітектор Васильєв став автором будівель для багатьох навчальних закладів. Їм розроблений проект Курської класичної губернської гімназії, чоловічої гімназії в місті Воронежі, які збереглися до нашого часу.

Титульна сторінка книги
про вихованців Першої
Харківської чоловічої
гімназії

36

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

31

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

1

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

2

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

3

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

4

П'ЯТНИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

5

СУБОТА
СУББОТА
SATURDAY

6

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ВЕРЕСЕНЬ '20

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

Северин Антоній Потоцький

Біля витоків Харківського університету стояли троє: Василь Каразін, Ілля Тимковський, Северин Антоній Потоцький. Призначений 24 січня 1803 року куратором Харківського навчального округу, Потоцький присвятив освітній діяльності у Харкові 14 років. За словами Людвіка Яновського, «найважливіша заслуга Потоцького — це вдалий добір педагогічних кадрів, які склали фундамент наукової школи». Вчені у галузі філософії, психології, хімії, медицини й ветеринарії були запрошені Потоцьким, зокрема, за рекомендацією Й.-В. Гете. За ініціативи Потоцького в університеті була заснована перша в імперії кафедра польської мови.

Крім кадрового забезпечення, Потоцький опікувався матеріальним забезпеченням (пожертвував університету близько двох тисяч книжок, колекцію стародавніх монет і медалей), облаштуванням ботанічного саду, кабінетів мінералогії, ботаніки й зоології. Із-за кордону ним були виписані астрономічні прилади й друкарське обладнання.

Діяльність графа Потоцького не обмежувалася тільки Харківським університетом. За його ініціативи було відкрито інститути шляхетних дівчат у Харкові й Одесі, разом із герцогом де Рішельє засновано комерційне училище і Шляхетний інститут в Одесі, підтримана ідея відкриття ліцею в Ніжині.

25 березня 1817 року незгодний із політикою нового міністра освіти Александра Голіцина Потоцький подав у відставку з посади куратора.

190 років тому, 16 вересня 1829 року граф Северин Йосипович (Антоній) Потоцький помер у Москві.

Тільки у 2010 році на будівлі Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна з'явилася меморіальна дошка із портретом Потоцького, а в 2016 році харківська вулиця 17-го Партз'їзду стала вулицею Северина Потоцького.

Северин Антоній Потоцький «вийшов із тіні» свого видатного соратника Василя Каразіна і повернувся до Харкова.

(за статтею Віктора Меліхова)

Северин Потоцький

Меморіальна дошка з портретом С.А. Потоцького на будівлі Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, 2010

37	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
7	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
8	ВІТРОК ВТОРНИК TUESDAY
9	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
10	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
11	П'ЯТНИЦЯ П'ЯТНИЦА FRIDAY
12	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
13	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІННЯ SUNDAY

ВЕРЕСЕНЬ '20

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

І.С. Рижський

Видання за участю І.С. Рижського

Головний корпус Імператорського Харківського університету, перша третина ХІХ ст.

Рижський Іван Степанович (1759–1811) — перший ректор Харківського університету

Іван Степанович Рижський (1759–1811) — відомий мовознавець, логік і філософ, перший ректор Харківського університету, член Російської академії наук.

Народився в Ризі, у родині священика. Освіту здобув у Псковській та Троїце-Сергіївській духовних семінаріях (в останній — з 1779 до 1786 р. викладав риторичку, поезію, історію та філософію).

У 1802 р. за науково-літературні праці йому було присвоєно почесне звання доктора філософії. За рекомендацією куратора Харківського навчального округу графа С.О. Потоцького та видного громадського діяча В.Н. Каразіна вже у наступному році І.С. Рижського було призначено професором російської словесності й красномовства Харківського університету. На першому засіданні Ради університету І.С. Рижський був обраний ректором. З 1805 до 1811 років, завдяки своєму високому авторитету серед професорів та ад'юнктів, він обирався ректором шість разів. Деякий час І.С. Рижський призначався деканом відділення словесних наук і секретарем ради. Читав лекції з теорії словесності, першим у російських університетах почав викладати для студентів курс історії російської літератури.

Він працював над філософськими питаннями мови й мислення, естетики, теорії літератури та історії, які виклав у таких працях, як «Политическое состояние Древнего Рима» (1788), «Умсловие, или Умственная философия» (1790), «Опыт риторики» (1796, 2-е і 4-е видання вийшли у друкарні Харківського університету в 1805 і 1822 рр.), «Наука стихотворства» (1811). Фундаментальна праця «Умсловие, или Умственная философия» присвячена проблемі теорії пізнання й логіки, особливо докладно висвітлює вчення про форми мислення, індуктивний метод. У праці «Введение в круг словесности» (1806) І.С. Рижський уперше у вітчизняній лінгвістиці розглянув найважливіші питання мовознавства: походження мови, закономірності розвитку, структури, роль мови в суспільному житті. Книжки І.С. Рижського «Опыт риторики» та «Введение в круг словесности» використовувалися як навчальні посібники у Харківському, Казанському і Московському університетах.

Ректор і професор Харківського університету І.С. Рижський доклав багато сил до підготовки національних наукових кадрів і збереження писемних історичних пам'яток українського народу. Учнями й послідовниками І.С. Рижського були І. Срезневський, М. Паків де Савіньї, В. Джунковський, А. Могилевський та ін.

38	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
14	ПОНЕДИЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
15	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
16	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
17	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
18	П'ЯТИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
19	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
20	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ВЕРЕСЕНЬ '20

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

Листівка з архіву В. Завершинського

Духовне училище на Бурсацькому узвозі

Сучасний Бурсацький узвіз від моменту свого існування називався вулицею «Над ярком», а на початку XIX століття отримав назву Великої Семінарської або Семінарської Гори, оскільки тут розташовувався комплекс будівель Харківської духовної семінарії. Домінують Бурсацького узвозу, безумовно, слід уважати будівлю Харківської академії культури, де до 1920 року розміщувалося духовне училище. Харківське духовне училище було засноване на початку XIX ст. з урахуванням будівель сиропітательного (рос. — сиропитательного) будинку і спочатку розташовувалося у комплексі з семи будівель, п'ять із яких були дерев'яні, а також двох окремих дерев'яних кухонь. Класи для занять (усього чотири) були тільки на першому поверсі. У 1817–1825 роках професор архітектури Євген Василь-

Фото Василя
Голосова з циклу
«Кольори міста», 2015

Фрагменти проєкту
повітового училища,
фасад і план
1-го поверху

єв звів для училища нові будівлі. Училище розташовувалося безпосередньо у двоповерховому кам'яному будинку із підвальним поверхом. Планування училища дозволяє говорити про досить ретельний підхід до освіти, коли на невелику кількість учнів спроектовані великі кімнати, зали і коридори, численні службові приміщення, кімнати, до них приєднувались кухня, пекарня і зала ідальні з буфетом. На другому поверсі були кімнати викладачів, домовна церква і зала для іспитів. У підвальному поверсі розміщувалися житлові кімнати і карцер. В окремо розташованих кам'яних будівлях знаходилася власна лікарня, лазня, комплекс службових приміщень із коморами, льохом, сараєм, стайнею, цейхгаузом, льодовиком, солдатською та ретирадним місцем. Училище було перебудоване в 1885–1886 році архітектором Борисом Семеновичем Покровським, зазнавши при цьому значних змін. Такий вигляд будівля має до сьогодні.

39

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

21

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

22

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

23

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

24

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

25

П'ЯТИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

26

СУБОТА
СУББОТА
SATURDAY

27

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ВЕРЕСЕНЬ '20

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

30 вересня — Всеукраїнський день бібліотек

Читальна зала №10
ЦНБ ХНУ
імені В.Н. Каразіна

Історична
будівля ЦНБ ХНУ
імені В.Н. Каразіна
(вул. Університетська, 23)

Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна — одна з найстаріших і найбільших книгозбірень України — науковий, освітній, інформаційний та культурно-просвітницький підрозділ університету, центр поширення знань, духовного та інтелектуального спілкування.

Бібліотека була відкрита одночасно з університетом у січні 1805 році. Засновник університету В.Н. Каразін ще у 1803 році придбав для майбутньої бібліотеки у Петербурзі 3219 книг. Бібліотека займала всього 5 кімнат у пристосованому для університету губернаторському домі. У 1831 році за проектом архітектора Є.О. Васильєва було закінчено будівництво трьох нових університетських корпусів, в один із яких у 1835 році переїхала бібліотека. Тут розміщувалися кабінет бібліотекаря, канцелярія, читальна та книгосховище. Бібліотека, яку на той час очолював А.Ф. Павловський (1789–1857), складалася з 25 тисяч томів.

У 1901 році за проектом архітектора В.В. Величка (1864–1923) було споруджено двоповерхову будівлю спеціально для університетської бібліотеки. Вона скла-

далася з величної читальної зали з дубовими меблями, двох зал меншого розміру та з п'ятирусного книгосховища. Цікаво, що коли у 1902 році у Харкові проходив XII археологічний з'їзд, у залах бібліотеки були розміщені виставки етнографічного відділу, які користувалися великою популярністю серед мешканців тогочасного міста.

З 1964 року Центральна наукова бібліотека розташовується у Головному корпусі університету. А по вул. Університетській, 23 і нині знаходиться історична частина університетської книгозбірні.

У 2013 році Фонд книжкових пам'яток ЦНБ було внесено до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання країни. Колекція представлена унікальними, рідкісними і цінними документами — пам'ятками вітчизняної та світової культури.

ЦНБ забезпечує автоматизоване обслуговування читачів, надає доступ до світових інформаційних ресурсів, електронних баз даних, активно співпрацює з громадськими товариствами України, міжнародними організаціями і фондами, зокрема є партнером Всесвітньої цифрової бібліотеки та Європіани.

На сьогодні фонд ЦНБ налічує понад 3,4 млн. примірників.

40	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
28	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
29	ВІВТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
30	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
1	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
4	П'ЯТИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
3	СУБОТА СУБОТА SATURDAY
4	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІННЯ SUNDAY

ЖОВТЕНЬ '20					
Пн	5	12	19	26	
Вт	6	13	20	27	
Ср	7	14	21	28	
Чт	1	8	15	22	29
Пт	2	9	16	23	30
Сб	3	10	17	24	31
Нд	4	11	18	25	

День художника — професійне свято, засноване 1998 року.

Кожен художник — це, з одного боку, копіткий, допитливий ремісник, трудяга, який тренує руку і пильність, як середньовічний стрілець; з іншого — філософ і мрійник, вічна дитина, з чистим серцем і тонкою душевною організацією. Художник — це гіперчутливий індикатор моралі й останній романтик. «Художник малює, тому що не може не малювати. А якщо може — це вже не художник!» — казав мексиканський живописець Дієго Рівера. І якщо у людини виникла потреба творити, вона просто зобов'язана відітнути її.

Так сталося і з народним художником України Віктором Івановичем Ковтуном, якого сьогодні ми знаємо як одного з найвідоміших митців сучасності. З малих років, відколи себе пам'ятає, він почав малювати та не полишає улюбленого заняття дотепер. Художник у першому поколінні, завдяки своїй працездатності та відданості мистецтву В.І. Ковтун досяг значних успіхів, як творець, викладач, організатор. Його вирізняють особливе сприйняття реальності, вміння черпати натхнення в навколишньому світі, завдяки чому він має можливість перевтілювати спалахи думок й відтінки почуттів у твори мистецтва.

З моменту заснування «Гостиний на Дворянській» В. Ковтун — активний учасник усіх виставкових проєктів. Дуже часто, незважаючи на колосальну завантаженість, він пише роботи спеціально під проєкт. Так сталося і в процесі підготовки виставки, присвяченої Є.О. Васильєву. Реконструкції будівель, яких уже немає, будинки й церкви, що радують нас сьогодні, написані майстром у лірико-епічному тоні, з почуттям захоплення й закоханості у рідне місто.

В.І. Ковтун на відкритті виставки «Видатні землі»: архітектор Є.О. Васильєв»

Ковтун В.І., Університетський бульвар, 2019, 80 x 60

41	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛІ WEEK
5	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
6	ВІТРОК ВТОРНИК TUESDAY
7	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
8	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
9	П'ЯТИЦЯ П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
10	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
11	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬ SUNDAY

ЖОВТЕНЬ '20

Пн	5	12	19	26	
Вт	6	13	20	27	
Ср	7	14	21	28	
Чт	1	8	15	22	29
Пт	2	9	16	23	30
Сб	3	10	17	24	31
Нд	4	11	18	25	

7 жовтня — День юриста

11 жовтня — День художника

Портрет Петра
Гулака-Артемовського.
Автор невідомий

Родовий герб
Гулака-Артемовського
«Лук»

Могила Петра Гулака-Артемовського

Пам'ятник Петру
Гулаку-Артемовському
біля ХНУ ім. В.Н. Каразіна.
(скульптор О. Рідний).
Фото В. Якименко

Петро Гулак-Артемовський — поет, перекладач, педагог, ректор Харківського університету

Народився 16 (27) січня 1790 р. на хуторі Гулаківщина Черкаського повіту на Київщині в сім'ї священика (нині місто Городище Черкаської області). У 1801 році вступив до Київської духовної академії. Не закінчивши повного курсу навчання, займався педагогічною роботою.

У 1817 році переїхав до Харкова і вступив до університету вільним слухачем словесного факультету, і тоді ж був затверджений лектором польської мови. З 1820 року йому було доручено викладання також

російської історії, географії та статистики. У 1828 році вже був ординарним професором, з 1838 року — деканом факультету словесності, з 1841 до 189 р. — ректором університету. Помер 1 (13) жовтня 1865 року у Харкові. Могила його знаходиться в Молодіжному парку.

З ім'ям Гулака-Артемовського пов'язане формування нових поетичних жанрів (байка, балада, філософський вірш, послання, віршові гуморески). Балади «Твардовський» і «Рибалка» — нове явище в історії української літератури: народна стихія входила в літературну творчість. Визнання і подальшу славу принесла йому байка «Пан та Собака (Казна)», у якій саркастично гостро висміюється мораль панства.

42	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
12	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
13	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
14	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
15	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
16	П'ЯТИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
17	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
18	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

14 жовтня — День захисника України

ЖОВТЕНЬ '20

Пн	5	12	19	26	
Вт	6	13	20	27	
Ср	7	14	21	28	
Чт	1	8	15	22	29
Пт	2	9	16	23	30
Сб	3	10	17	24	31
Нд	4	11	18	25	

Колонный корпус Харьковского университета (ул. Университетская, 25)

Торжественный зал университета.
Фото из альбома к 100-летию (1805–1905) Харьковского университета под ред. проф. Д.И. Багаля; фотограф А.М. Иваницкий. Харьков, 1905

По проекту Е.А. Васильева на улице Университетской напротив бывшего губернаторского дома возвели новый колонный корпус Харьковского университета, который включал в себя домовую церковь, актовый зал, библиотеку и обсерваторию. Архитектору мастерски удалось объединить его разнохарактерную функцию.

Центральная часть здания была оформлена четырьмя колоннами и двумя пилястрами большого ионического ордера. На первом этаже — главный вестибюль, на втором уровне — холл, на третьем — обсерватория. Северное крыло было отведено под библиотеку, а в южном крыле располагался торжественный зал.

Васильев разделял идеи эпохи Просвещения, вдохновленной античностью. В интерьере архитектор для каждого из корпусов использовал ордера. В храме — дорический, в торжественном зале — коринф-

ский. В библиотеке архитектор применил три ордера, что свидетельствует об особом статусе этого помещения. По проекту библиотека воспроизводила структуру античного колонного зала.

Помещение библиотеки стало роковым и послужило причиной крушения профессиональной карьеры ведущего харьковского зодчего первой трети XIX века.

Считается, что трещина над окном в библиотеке, на которую указали «доброжелатели» императору Николаю I во время его осмотра университетских зданий, послужила причиной отставки архитектора Е.А. Васильева, от которой он не смог оправиться и вскоре скончался, несмотря на оправдательный вердикт в проведенном расследовании.

По материалам публикации Е.И. Геллы, Л.В. Качемцевой, Л.А. Рыжевцевой

Маскарон, заключенный в кольцо с четырьмя шестиконечными звездами, изображающий Гермеса; по бокам лиры, обрамленные венками из роз; далее — диагонально расположенные овалы с наклонными одноручными кувшинами и орнамент из листьев аканта. Существует мнение, что в символических рельефах присутствует масонская тема.

Современный вид колонного корпуса и оформление бывшего окна библиотеки, сохранившееся до наших дней. Фото В. Горбоносова

43	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
19	ПОНЕДЕЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
20	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
21	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
22	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
23	П'ЯТНИЦА ПЯТНИЦА FRIDAY
24	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
25	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ЖОВТЕНЬ '20

Пн	5	12	19	26	
Вт	6	13	20	27	
Ср	7	14	21	28	
Чт	1	8	15	22	29
Пт	2	9	16	23	30
Сб	3	10	17	24	31
Нд	4	11	18	25	

Кірха у 1840-х рр. Гравюра з альбому виставки XII археологічного з'їзду в м. Харкові за ред. проф. Є.К. Редіна

Лютеранський період будинку Є.О. Васильєва на вул. Гоголя, 2

Німці в Харкові з'явилися в другій половині XVIII століття; за віросповіданням вони були лютеранами-євангелістами. Об'єднавшись у громаду, для релігійних служб вони збиралися в різних приміщеннях, поки в 1827 році пастор Йоганн Розенштраух не отримав дозвіл на будівництво кірхи. Лютеранська громада придбала у міста земельну ділянку на початку сучасної вулиці Гоголя, і в 1830 році кірха на честь Вознесіння Господнього була освячена. Вона була побудована за типом базиліки, з чотириколонним вишуканим портиком дорійського ордера і невеликою главною, увінчаною хрестом, над фронтоном.

Той самий Йоганн Розенштраух домігся й відкриття лютеранської школи.

Поруч із кірхою знаходився особняк, побудований архітектором Євгеном Васильєвим для своєї сім'ї. Після його смерті родина була не в змозі його утримувати, і будинок був викуплений громадою, у 1840 році надбудований архітектором Андрієм Тоном і використову-

вався як житло пастора, квартири для вчителів і шкільні класи лютеранської школи. У 1870 році школа була перетворена на училище 2-го розряду. Приміщення для цього навчального закладу розширювалися за рахунок будівництва поруч нової будівлі. У пасторському будинку залишилися класи для хлопчиків. У 1884 році жіноча половина училища була перетворена на Вознесенську жіночу семикласну гімназію, а 1904 року її будівлю по Провіантському провулку було перебудовано за проектом Юлія Цауне.

У 1912–1913 роках стару будівлю кірхи, яка стала затісною, розібрали, а на її місці за проектом архітектора Гергарда побудували нову кірху в неороманському стилі — з високою масивною дзвіницею і великим гдинником нагорі.

До кінця 30-х років XX століття громада не налічувала і трьох десятків парафіян, тому кірху закрили. А в 1958 році унікальну споруду знесли і на її місці побудували непоказний житловий будинок, на першому поверсі якого розмістився відомий на все місто магазин «Поезія» — «точка збірки» харківських (і не тільки) поетів 1960–1980-х років.

44

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

26

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

27

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

28

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

29

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

30

П'ЯТНИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

31

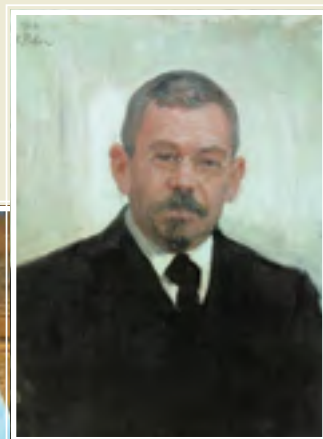
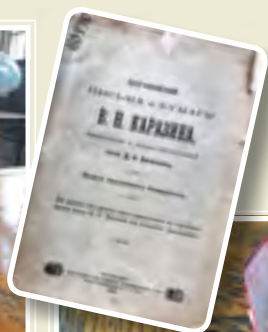
СУБОТА
СУББОТА
SATURDAY

1

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ЛИСТОПАД '20

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Нд	1	8	15	22	29

Книги Д.І. Багалія, у яких згаданий Є.О. Васильєв, із фондів ЦНБ ХНУ ім. В.Н. Каразіна

Релін І.Ю. Портрет Д.І. Багалія, 1906 р., із фондів Харківського історичного музею ім. М.Ф. Сумцова

Дмитро Іванович Багалій (7.11.1857–9.02.1932)

Народився в Києві в сім'ї ремісника-лимаря. Рано залишився сиротою й виховувався в багатодітній сім'ї своєї тітки по матері. Після навчання в парафіяльному училищі та прогімназії закінчив із золотою медаллю 2-гу київську гімназію. Вищу освіту здобув на історико-філологічному факультеті Київського та Харківського університетів. Багалій у 1883 році став доцентом кафедри російської історії Харківського університету, а незабаром, у 1887 — екстраординарним професором цієї кафедри. Редагував «Сборник Харьковского историко-филологического общества». У 1906–1910 роках обирався ректором Харківського університету. Упро-

довж 1906, 1910–1914 років Російська академія наук обирала Д.І. Багалія членом Державної ради. У 1914–1917 роках — голова Харківської міської думи, Харківський міський голова. 1 вересня 1917 року очолив Харківську «Просвіту». У 1918 році — член комітету для заснування Української академії наук і з 1919 року — голова її історико-філологічного відділу, а згодом член президії ВУАН, голова Комітету охорони пам'яток історії та мистецтва Української академії наук. Наукова спадщина вченого включає близько 600 публікацій. Це підручники, монографії, археологічні видання, статті з історії Слобідської, Лівобережної, Південної України XV–XVIII століть, у тому числі і дослідження з історії Харківського університету.

45

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

2

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

3

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

4

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

5

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

6

П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

7

СУБОТА
СУБОТА
SATURDAY

8

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ЛИСТОПАД '20

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Нд	1	8	15	22	29

Т.Ф. Осиповський

Мироненко В.Ф. Вулиця Вільної Академії. Харків. Пам'ятник В.Н. Каразіну. 1952. Папір, кольор. офорт. Із колекції Харківського художнього музею

Тимофій Федорович Осиповський (1765–1832)

Народився в с. Осипове у родині священика. До 1783 року навчався у Володимирській духовній семінарії, після чого як найкращий із її учнів був відправлений у Петербурзьку учительську семінарію (згодом — Педагогічний інститут), яку закінчив у 1786 році. Працював учителем фізики, математики та російської словесності. З 1800 до 1803 року — професор фізико-математичних наук у Петербурзькому педагогічному інституті. Наприкінці 1802 року засновник Харківського університету В.Н. Каразін від імені попечителя навчального округу с. Потоцького

запропонував Осиповському місце професора математики у майбутньому університеті. Осиповський прибув до Харкова задовго до відкриття університету і брав участь у підготовці університетського математичного курсу. Щоб прискорити відкриття університету, був заснований комітет правління університету, до складу якого увійшов і Осиповський. Ректором Харківського університету Т.Ф. Осиповський працював у 1813–1820 роках. Підготовлений Осиповським підручник математики витримав три видання і користувався на той час великою популярністю. Також учений створив і очолив «Товарищество наук при Харківському університеті» (1812–1832). Написав 14 монографій і посібників.

46

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

9

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

10

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

11

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

12

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

13

П'ЯТНИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

14

СУБОТА
СУББОТА
SATURDAY

15

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ЛИСТОПАД '20

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Нд	1	8	15	22	29

Реконструкция дома генерал-губернатора под здание университета (ул. Университетская, 16)

При учреждении университета ему было отдано во временное пользование лучшее здание в городе — каменный двухэтажный генерал-губернаторский дом с двумя одноэтажными флигелями. Губернаторский дворец в Харькове (1769–1777 гг.) был возведен по проекту повторного применения, выполненному московским архитектором М. Тихменевым. Возглавлял строительство архитектор Слободско-Украинской губернской канцелярии И. Вильянов, а после его отставки в 1776 г. — губернский архитектор П. Ярославский.

Пётр Антонович Ярославский занимал пост губернского архитектора в 1775–1809 годах и во многом определил архитектурный облик Харькова в XIX столетии. В 1782–1786 годах в соавторстве с Г. Буксгевденом и С. Назвитиным он разработал генеральные планы Харькова. Более двухсот лет улица в Залопанской части города, где проживал П. Ярославский на рубеже XVIII–XIX веков, носит его имя. Дом губернского архитектора в начале этой улицы в значительно перестроенном виде существует по сей день.

В дальнейшем строительство университетских зданий велось под руководством архитектора Е. Васильева. Главный корпус был только подправлен, а флигели надстроены до двух этажей. Со стороны реки была поставлена каменная ограда с галереей, выходящей на Университетский бульвар (горку).

К концу первой трети XIX века комплекс зданий харьковского университета занимал два квартала, разделенных одной из главных улиц. Западный квартал формировали фасады ансамбля перестроенного генерал-губернаторского дворца. Корпуса связаны монументальными воротами в симметричную композицию, в которой доминирует центральное здание. Изяществу и тонкости архитектуры бывшего генерал-губернаторского дворца Е. Васильев противопоставил неопалладианский лаконизм нового колонного корпуса — доминанты восточного квартала.

Главный корпус Харьковского университета. Гравюра 1840-х гг. Из публикации в газете «Харьковские губернские ведомости»

По мнению архитекторов Е. Геллы и Л. Качемцевой, невозможно реализовать первоначальный проект по созданию в Харькове изолированного учебного городка породила необычное явление. В первой трети XIX века в нашем городе был сформирован уникальный для Российской империи комплекс университетских зданий, который вырос из реальных потребностей конкретного учебного заведения, а не копировал готовые образцы. Комплекс, который создавался по проекту харьковского архитектора Евгения Алексеевича Васильева, органично врос в ткань города и на долгие годы задал масштаб и характер застройки его центральной части.

Но, к большому сожалению составителей этой книги-календаря, ни одна из улиц Харькова так и не названа в честь Е.А. Васильева.

47

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

16

ПОНЕДЕЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

17

ВІТОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

18

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

19

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

20

П'ЯТНИЦЯ
ПЯТНИЦА
FRIDAY

21

СУБОТА
СУБОТА
SATURDAY

22

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ЛИСТОПАД '20

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Нд	1	8	15	22	29

Квітка Андрій Федорович

Народився 25 листопада 1774 року в селі Основа Харківського повіту в родині совісного судді Харківського намісництва Федора Івановича Квітки та Марії Василівни, народженої Шидловської. Рідний брат письменника Григорія Квітки-Основ'яченка. Був на військовій службі з 1785 року сержантом в лейб-гвардії Преображенського полку, на 1809 рік — підполковник. Служив, як і батько, у Слобідсько-Українському совісному суді. У часи війни із Наполеоном командував міліцією Харківського повіту. Після смерті батька володів Основою, мав дерев'яний будинок у Харкові.

З 1807 року — Харківський повітовий предводитель дворянства, а з 1810 — Харківський губернський предводитель дворянства. У своєму маєтку Основа в 1817 році приймав імператора Олександра I, а за рік до цього, 10 червня 1816 року, — його сина великого князя і майбутнього імператора Миколу Олександровича. З 1826 до 1830 рік — Псковський губернатор, а з 1832 року знову обраний Харківським губернським предводителем дворянства. З 28 лютого 1835 року — сенатор, таємний радник. Кавалер орденів святої Анни II ступеня, святого Володимира III та IV ступенів.

Від двох дружин мав семеро дітей. Помер 6 квітня 1844 року, похований під старою дерев'яною церквою села Основа.

А.Ф. Квітка

Будинок та фрагмент фасаду будинку А.Ф. Квітки в маєтку Основа

Родовий герб Квіток

48	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
23	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
24	ВІТРОК ВТОРНИК TUESDAY
25	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
26	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
27	П'ЯТНИЦЯ П'ЯТНИЦА FRIDAY
28	СУБОТА СУБОТА SATURDAY
29	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ЛИСТОПАД '20

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Нд	1	8	15	22	29

Панорама Харкова середини XIX ст., на якій зображені одночасно декілька об'єктів, збудованих за проектами архітектора Є.О. Васильєва

Професор Є.О. Васильєв як викладач кафедри архітектури Харківського імператорського університету

Трудова діяльність архітектора Євгена Олександровича Васильєва тісно пов'язана з Харківським імператорським університетом. У 1805–1810 роках він був синдиком, тобто людиною, яка делегувалася у міське управління, коли там розглядалися справи, пов'язані з університетом. Крім цієї посади, протягом чотирьох років викладав математику в підготовчому класі при університеті, а з 1803 до 1812 року виконував обов'язки університетського архітектора. Ним був розроблений план нової будівлі університету та бібліотеки, а також створені проекти Харківської, Курської та Воронезької гімназій, плани, фасади, а в 1819 році — кошториси університетських будівель. За свої досягнення він

був обраний екстраординарним професором і читав для студентів курс цивільної архітектури. У своїх лекціях він викладав праці Блонделя, Дюранда та інших відомих авторів, користувався власними записками, привертаючи увагу учнів до креслень різноманітних планів та їх деталей. Відгук про лекції Васильєва зберігся у спогадах студента Селіванова: «[Васильєв] имел большие природные способности и хорошие сведения по многим частям. Он кроме архитектуры читал алгебру, знаком был с физикою и химией; но был беспечен, часто не бывал на лекциях и архитектуру свою часто облекал в забавные формы». Незважаючи на це, він користувався величезною повагою як архітектор-практик. Найкраще, що було збудовано за його проектами у Харкові до 1832 року, — Дворянське зібрання, комплекс університетських будівель, дзвіниця Успенського собору. Таким чином, Васильєв був особливо корисним слухачам як архітектор-практик.

49

ТИЖДЕНЬ
НЕДЕЛЯ
WEEK

30

ПОНЕДІЛОК
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY

1

ВІТРОРОК
ВТОРНИК
TUESDAY

2

СЕРЕДА
СРЕДА
WEDNESDAY

3

ЧЕТВЕР
ЧЕТВЕРГ
THURSDAY

4

П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

5

СУБОТА
СУББОТА
SATURDAY

6

НЕДІЛЯ
ВОСКРЕСЕНЬЕ
SUNDAY

ГРУДЕНЬ '20

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

8 грудня — Міжнародний день художника

8 грудня відзначається Міжнародний день художника, який був заснований 2007 року Міжнародною асоціацією «Мистецтво народів світу». Це свято — ще один привід згадати художників-творців. Їх очима ми бачимо світ Стародавньої Греції, представляємо життя середньовічної Європи, усвідомлюємо, наскільки прекрасне наше сьогодення.

Художник — це не тільки професія, а й покликання. Можна опанувати теорію кольору, різні техніки, знати шедеври світового живопису, але без бажання творити справжній митець не відбудеться. Василя Федоровича Мироненка (1900–1996) по праву вважають одним із найскавіших представників українського образотворчого мистецтва минулого століття. Усе творче життя майстра пов'язане з Харковом. Один із кращих

В.Ф. Мироненко

Мироненко В.Ф. Харківська набережна. Серія «Новий Харків». Кольор. офорт, акватинта 45 x 59. Із колекції Харківського художнього музею

офортистів країни, Мироненко був невтомним пропагандистом гравюри та виховав цілу плеяду відомих графіків. Багато експериментував, насамперед із кольором. Створюючи кольорові аркуші великого формату, він відкривав нові можливості офортної техніки, домагаючись дзвінкого звучання своїх гравюр. Кращі роботи митця присвячені природі рідного краю, індустріалізації, повного відновлення сільського господарства і промисловості України. Відомий В.Ф. Мироненко і як майстер миського пейзажу, зокрема харківського. Скільки в його роботах любові до площі і скверів рідного міста. Його краєвиди з колекції Харківського художнього музею неодноразово експонувалися у виставковій залі Корпорації «Рубаненко і партнери».

50	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
7	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
8	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
9	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
10	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
11	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
12	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
13	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСІНЬ СUNDAY

ГРУДЕНЬ '20

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

Домовой храм Харьковского Императорского университета в честь преподобного Антония Великого

Идея открытия университетской церкви принадлежала попечителю Харьковского учебного округа Е.В. Карнееву. Было предложено заложить церковь во имя преподобного Антония Великого, день которого отмечался 17 января (именно в этот день в 1805 году состоялась торжественное открытие Харьковского университета).

Церковь была заложена епископом Слободско-Украинским и Харьковским Павлом (Саббатовским) 25 июня 1823 года.

Строительство церкви длилось более 8 лет и было завершено 25 апреля 1831 года. Возведение здания осуществлялось по проекту архитектора Васильева, при участии архитекторов Тона, Татищева и Калашникова. Церковь стала лишь частью сооружения, которое объединило зал торжественных заседаний, обсерваторию и библиотеку.

В церкви был установлен высокохудожественный иконостас с четырьмя иконами. Две из них были заказаны известному художнику В.Л. Боровиковскому, но он не успел их закончить, и после его смерти эту работу продолжил А.Г. Венецианов.

Ведение церковного хозяйства полностью зависело от распоряжений правления университета и настоятеля церкви. Настоятелем обычно был университетский профессор богословия.

С 1918 года церковь перешла в ведение религиозной общины, содержащей храм за свой счет. Окончательно она была закрыта в апреле 1922 года.

После войны 1941–1945 годов помещение реконструировалось.

На 2019 год в прежнем здании церкви находится Украинский культурный центр.

В 2001 году возродилась община храма. Благодаря сотрудничеству университетского и епархиального руководства церковные службы возобновились в холле научной библиотеки университета.

По материалам сайта «Народный каталог православной архитектуры»

Фотографии из альбома к 100-летию (1805–1905) Харьковского университета под ред. проф. Д.И. Багаля; фотограф А.М. Иваницкий. Харьков, 1905

51	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
14	ПОНЕДЕЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
15	ВІТРОК ВТОРНИК TUESDAY
16	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
17	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
18	П'ЯТНИЦА ПЯТНИЦА FRIDAY
19	СУБОТА СУБОТА SATURDAY
20	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

ГРУДЕНЬ '20					
Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

24 грудня - День працівників архівних установ України

Харьковский частный музей городской усадьбы

10 октября 2002 года был основан Харьковский частный музей городской усадьбы как предприятие, которое занимается изучением архивных документов по истории Харькова, Харьковской губернии, Слободской Украины. И тогда, в 2002 году, и сегодня сбор документальных источников, подготовка их к изданию, оцифровка редких архивных документов, которые хранятся по всему миру, — основная задача музея. Архивные изыскания продолжают ежедневно в Харькове, Сумах, Киеве, Москве, Петербурге. Слово из маленьких, крошечных деталей, собирается мозаика прошлого нашего Харькова.

Вторым важным направлением была и остается издательская деятельность, сегодня количество

Книжки из коллекции Харьковского частного музея городской усадьбы

подготовленных оригинал-макетов перевалило уже за 600. Это книги, брошюры, карты, буклеты, наборы открыток — всё о нашей Слобожанщине и Украине. Среди них авторские современные исследования и переиздания авторов прошлых столетий, редких документальных источников по генеалогии XVII–XIX веков. Редкий город может похвастать таким количеством печатных изданий, раскрывающих различные стороны его жизни, а также других городов и селений Харьковской губернии.

В коллекции музея есть уникальные фотографии видов города и харьковцев, старинные одежды и предметы быта, рукописи мемуаров и воспоминаний, семейные архивы, старинные книги.

52	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
21	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
22	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
23	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
24	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
25	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
26	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
27	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

25 грудня — Різдво Христове (католицьке)

ГРУДЕНЬ '20

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Нд	6	13	20	27	

В.Г. Маслович

Сатирично-гумористичний журнал
«Харьковский Демокрит»

Свято-Миколаївський храм у Гіївці. 1838–1843 рр.
Фото В. Горбоносова

Василь Григорович Маслович (18.12 1793–1841)

Письменник, байкар, журналіст, засновник першого в Україні сатиричного часопису «Харьковский Демокрит».

Син лікаря Чернігівського полку, Василь Маслович був не тільки одним із перших українських журналістів, а й одним із найбагатших помічників Харківщини початку XIX століття. Його вихователем був майор Іона Познанський — товариш батька по службі. Він жив у Харкові, був бездітним і фактично замінив Василю батька: на гроші Познанського (більш ніж заможної людини) Маслович здобув освіту в гімназії і в Харківському університеті. Його перший твір було надруковано в 1811-му, коли юнакові було всього 18 років.

У 1813 році Василь Маслович закінчив словесне відділення Харківського університету, а в 1816-му отримав ступінь доктора вишуканих мистецтв і приступив до видання сатирично-гумористичного журналу «Харьковский Демокрит», зібравши блискучий колектив авторів, серед яких були Григорій Квітка, Іван Срезневський, Олександр Паліцин. Сам Маслович

на сторінках журналу публікував власні твори: поему «Заснування Харкова», вірші «Пісня сімейству», «Від'їзд студента на учительство в Олешки», «Жартівлива пісня» — перші публікації в періодичній пресі українською мовою.

Журнал виходив усього шість місяців — із січня до червня 1816 року. У 1817-му Василь Маслович поїхав до Петербурга. Але чиновницька служба і петербурзький клімат були не для нього: через три роки він із підірваним здоров'ям повернувся до Харкова. Іона Познанський залишив йому за заповітом усе своє майно (тільки рухомого — на мільйон карбованців), у тому числі Гіївку, де було розпочато будівництво чудового кам'яного будинку в класичному стилі та церкви.

Після смерті Познанського його родичі почали дворічну судову тягбу. Крім того, Василю Масловичу довелося добувувати і розширювати будинок у Гіївці і перебудовувати храм. Усе це важким тягарем лягло на його плечі.

Василь Маслович помер у віці 48 років. Його будинок у Гіївці — блискучий зразок класичної архітектури — зараз практично перетворився на руїну.

53	ТИЖДЕНЬ НЕДЕЛЯ WEEK
28	ПОНЕДІЛОК ПОНЕДЕЛЬНИК MONDAY
29	ВІТОРОК ВТОРНИК TUESDAY
30	СЕРЕДА СРЕДА WEDNESDAY
31	ЧЕТВЕР ЧЕТВЕРГ THURSDAY
1	П'ЯТНИЦЯ ПЯТНИЦА FRIDAY
2	СУБОТА СУББОТА SATURDAY
3	НЕДІЛЯ ВОСКРЕСЕНЬЕ SUNDAY

1 січня — Новий рік

СІЧЕНЬ '21

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	20	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Нд	3	10	17	24	31

Є. Маслов

І. Можейко

О. Ткаченко

О. Єлагіна

Д. Харченко

О. Петухова

М. Шемет

В. СкІп

Л. Рубаненко

А. Парамонов

І. Кононенко

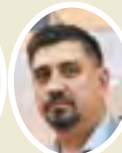
Л. Абраменко

О. Бріт-Коваль

Т. Бабіна

В. Завершинський

М. Красинов

М. Лаврікова

В. Горбоносів

А. Победіна

В. Лопатько

За дорученням колективу корпорації «Консалтингова група «Рубаненко і партнери», висловлюю подяку авторському колективу календаря «Видатні земляки: архітектор Є.О. Васильєв і його сучасники» за великий внесок у роботу над щорічним виданням, метою якого є створення позитивного іміджу Харкова та його видатних жителів в Україні і за її межами.

Вітаю вас, друзі, а у вашій особі всіх наших читачів з наступаючим Новим роком!

Голова правління Корпорації
Леонід Рубаненко

ТОВ
«Аудиторська
фірма
«Харків»

ЕКСПЕРТИЗА
МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АУДИТОРСКА ФІРМА

ТОВ
«Українська
аудиторська
служба»

БАССОНЕЛ І

Корпорація «Консалтингова група «Рубаненко і партнери»

Ю. Чигирин, 5, м. Харків, 61001, Україна
тел. / факс: (057) 728-57-27
вул. Антоновича, 13, офіс 7, м. Київ, 01004, Україна
тел. / факс: (044) 287-36-70
вул. Левітана, 118, м. Одеса, 65114, Україна
Тел. (048) 787-32-67
office-rubanenko@ukr.net
www.rubanenko.biz.ua

2 • 0 • 2 • 1

	СІЧЕНЬ ЯНВАРЬ JANUARY	ЛЮТИЙ ФЕВРАЛЬ FEBRUARY	БЕРЕЗЕНЬ МАРТ MARCH	КВИТЕНЬ АПРЕЛЬ APRIL	
Пн	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29	5 12 19 26	Mo
Вт	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30	6 13 20 27	Tu
Ср	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31	7 14 21 28	We
Чт	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25	1 8 15 22 29	Th
Пт	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26	2 9 16 23 30	Fr
Сб	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27	3 10 17 24	Sa
Нд	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28	4 11 18 25	Su
	ТРАВЕНЬ МАЙ MAY	ЧЕРВЕНЬ ИЮНЬ JUNE	ЛИПЕНЬ ИЮЛЬ JULY	СЕРПЕНЬ АВГУСТ AUGUST	
Пн	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	Mo
Вт	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24 31	Tu
Ср	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	We
Чт	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	Th
Пт	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	Fr
Сб	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	Sa
Нд	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	Su
	ВЕРЕСЕНЬ СЕНТЯБРЬ SEPTEMBER	ЖОВТЕНЬ ОКТАБРЬ OCTOBER	ЛИСТОПАД НОЯБРЬ NOVEMBER	ГРУДЕНЬ ДЕКАБРЬ DECEMBER	
Пн	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	Mo
Вт	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	Tu
Ср	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	We
Чт	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	Th
Пт	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	Fr
Сб	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	Sa
Нд	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	Su

Книга-календар на 2020 рік присвячена видатному архітектору Є.О. Васильєву та його відомим сучасникам, із якими митець був знайомий особисто. Усі вони позитивно вплинули на розвиток Харкова в першій половині XIX століття.

На титульній сторінці: В.І. Ковтун, «Будинок із мезоніном», 2019, п. о., 60 x 80.
Автор відтворює первісний вигляд будинку, який архітектор Є.О. Васильєв побудував для своєї родини до 1820 року.

© Корпорація «Консалтингова група «Рубаненко і партнери», 2019

© «Майстерня Скл!в», дизайн, 2019

© ТОВ «Золоті сторінки», Харків, 2019

ISBN 978-966-400-528-6